



meente
Amsterdam



Toerisme MRA 2023-2024

Onderzoek en Statistiek



In opdracht van: Economische Zaken en Cultuur

Projectnummer: 240104

Auteur: Bart Sleutjes, Joris Klingen, Tanja Fedorova, Gijs Foeken, Isabel Orlemans, Idske de Jong

Email: b.sleutjes@amsterdam.nl

Bezoekadres: President Kennedylaan 923

Telefoon: 020 251 0333

Postbus 658, 1000 AR Amsterdam

onderzoek.amsterdam.nl

Amsterdam, mei 2024

Foto voorzijde: Toeristen in de Damstraat, fotograaf Edwin van Eis (2018)

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	8
1 Kerncijfers MRA: omvang en ontwikkeling toerisme 2019-2023	10
1.1 In 2023 meer overnachtingen dan ooit in MRA	10
1.2 Aantal dagbezoeken in 2023 hoger dan pre-corona	12
2 Verblijf in hotels 2023 en begin 2024	13
2.1 In 2023 meer hotelovernachtingen dan vóór corona	13
2.1.1 Ander groeipad toerisme in Amsterdam dan in de rest van Nederland	14
2.1.2 Langer verblijf in hotels	14
2.1.3 Herstel seizoenspatronen en bezoekersmix na corona	15
2.2 Opmars intercontinentale reizen	16
2.3 Groei recreatief toerisme, stagnatie zakelijke reizen	18
3 Logiesmarkt 2022 en 2023	19
3.1 Lager groeitempo hotelcapaciteit in Amsterdam en regio	19
3.2 Stijging kamerbezetting en -prijs na coronadip	20
3.3 Duurzaamheid en sociaal ondernemerschap in de hotelbranche	23
4 Toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam (2023)	26
4.1 Verhuuraanbod via Airbnb in Amsterdam in 2019-2023	26
4.2 Schatting boekingen, aanmeldingen en vergunningen	27
4.3 Vergunningen in Amsterdam per stadsdeel	29
4.4 Schatting aantal gasten en overnachtingen	30
4.5 Spreiding listings en overnachtingen over stadsdelen en wijken in Amsterdam	31
5 Overige logiesaccommodaties: campings, huisjesterreinen, jachthavens en cruise	35
5.1 Campings en vakantieparken MRA: vraag en aanbod 2022	35
5.2 Verblifsrecreatie in jachthavens	36
5.3 Passagiers van cruiseschepen	37
6 Banen en vestigingen in toerismesector in Amsterdam	39
6.1 Lichte stijging vestigingen en banen in toeristische sector in 2023	39
6.2 Toerismesector dijt uit naar stadsdelen buiten het Centrum	41
6.3 Meer kleine vestigingen	42
Bijlage 1 Onderliggende cijfers	44

Bijlage 2 Definities, bronnen, methode	47
Bijlage 3 Voorwaarden van toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam: vakantieverhuur, bed & breakfast en short stay	55
Bijlage 4 Vragenlijst O&S	58
Literatuur	62

Samenvatting

Omvang toerisme Amsterdam 2019-2023

Het grootste aantal toeristische bezoekers in Amsterdam was in 2019. In de statistieken worden ze gesplitst naar verblijfsbezoekers, dagbezoekers en cruisepassagiers.

Toeristisch bezoek aan Amsterdam, (afgeronde) absolute aantallen in miljoenen en jaar op jaar mutaties in procenten

	2019	2020	2021	2022	2023
verblijfsbezoekers*, waaronder	10,2	3,3	3,1	7,8	9,4
in hotels 1)	9,2	3,0	2,9	7,4	8,9
in woningen/kamers via platforms 2)	0,8	0,2	0,1	0,3	0,4
op kampeer- en huisjesterreinen 3)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
overnachtingen van verblijfsbezoekers	21,6	6,9	6,6	18,2	22,1
in hotels 1)	18,4	5,8	5,8	16,8	20,4
in woningen/kamers via platforms 2)	2,8	0,7	0,5	0,9	1,3
op kampeer- en huisjesterreinen 3)	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
unieke dagbezoekers 4)	12,6	7,3	6,1	13,4	15,1
dagbezoeken 4)	23,7	13,0	12,4	22,9	25,4

* exclusief verblijf in jachthavens op passantenplekken (ca. 79.000 overnachtingen. Bron: Waterrecreatie BV.)

1) Bron: CBS (StatLine).

2) Schatting O&S op basis van data Wonen en Inside Airbnb. Deze schatting is inclusief Airbnb en andere platforms. Exacte overlap met hotelovernachtingen is onbekend.

3) Bron: CBS (StatLine, maatwerk), 2023 op basis van prognose O&S.

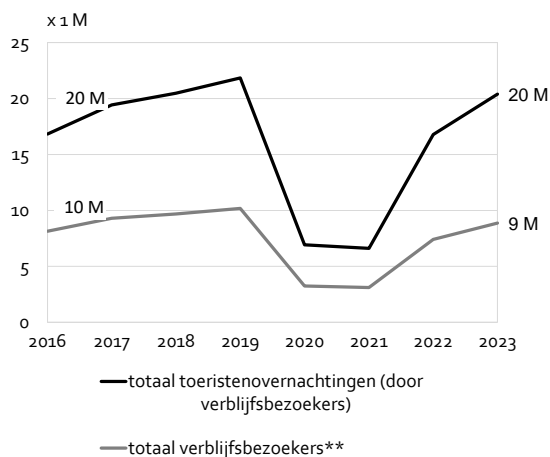
4) Schatting O&S op basis van verschillende bronnen, o.a. NBTC, CBS, DEStatis, StatBel.

- **24,5 mln. unieke bezoekers in 2023:** Amsterdam had in 2023 naar schatting 15,1 miljoen unieke dagbezoekers en 9,4 miljoen verblijfsbezoekers. De bezoekerscijfers betreffen bezoekers met een toeristisch motief, zoals vakantiegangers, congres-bezoekers en dagjesmensen (exclusief forensen). De cijfers over het verblijf op campings in 2023 zijn nog niet beschikbaar. Volgens de prognose van O&S bedroeg het aantal campinggasten circa 0,1 miljoen. Het aantal verblijfbezoekers is sinds 2022 met 21 procent gestegen en het aantal dagbezoekers met 13 procent. Tegelijkertijd lag het verblijfsbezoek in 2023 8 procent onder het pre-corona niveau. Het aantal unieke dagbezoekers lag in 2023 20 procent boven het pre-corona niveau.
- **22,1 mln. overnachtingen:** De verblijfsbezoekers bleven gemiddeld 2,36 nachten in Amsterdam en zorgden in 2023 voor 22,1 miljoen overnachtingen, 2 procent meer dan in 2019. De meeste overnachtingen vonden plaats in hotels en hostels (20,4 miljoen in 2023).
- **25,4 mln. dagbezoeken:** De 15,1 miljoen dagbezoekers hebben in totaal 25,4 miljoen dagbezoeken aan Amsterdam gebracht. Voor een groot deel zijn dit toeristische bezoeken

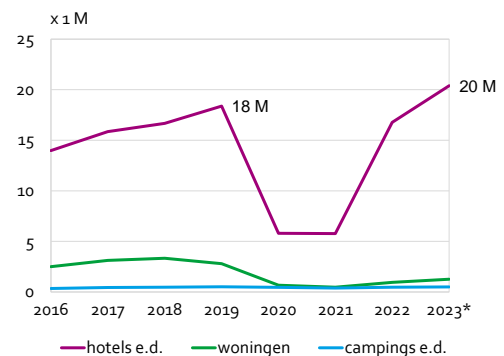
van de inwoners van de regio, maar ook de bezoeken van de buitenlandse toeristen die buiten Amsterdam verblijven en de stad als dagjesmensen aandoen. In 2023 lag het aantal dagbezoeken boven het pre-coronaniveau.

Het aantal verblijfstoeristen en toeristenovernachtingen in Amsterdam

totaal verblijfsbezoekers en overnachtingen



overnachtingen naar logiesvorm



databronnen: CBS/NBTC/Wonen/bewerking O&S

* voorlopige cijfers ** een verblijfsbezoeker verblijft gemiddeld 2-4 nachten in Amsterdam

Capaciteit overnachtingsmogelijkheden Amsterdam 2019-2023

Overnachtingsmogelijkheden voor toeristen in Amsterdam zijn hotels en vergelijkbare logiesaccommodaties, woningen die bijvoorbeeld via online platforms aan toeristen worden verhuurd en campings en vakantieparken die passantenplekken aanbieden.

- 41.000 kamers in hotels en vergelijkbare accommodaties:** de capaciteit van de Amsterdamse hotels, hostels en appartementenhotels bedraagt begin 2024 circa 41.000 kamers en 92.000 bedden. Vergeleken met 2019 is het aantal bedden met 13 procent toegenomen, maar in het afgelopen jaar ligt het groeitempo lager (1 procent). Wanneer alle bedden het hele jaar bezet zouden zijn, een bezettingsgraad van 100 procent, komt het aantal overnachtingen ruim boven de dertig miljoen uit. In de praktijk is de maximale bezettingsgraad ooit gemeten 75 procent, die piek wordt bereikt rond de zomermaanden. De bezettingsgraad buiten de zomermaanden ligt een stuk lager, meestal tussen de 50 en 60 procent. Het daadwerkelijk aantal overnachtingen is daardoor een stuk lager dan het theoretisch maximum op basis van de bedden capaciteit.
- Bijna 11.000 listings van woningen en kamers:** Het aanbod van woonruimte aan toeristen wordt gereguleerd door het stapsgewijs invoeren van de meldplicht, vergunningsplicht en registratieplicht. Tussen 2019 en 2022 nam het aanbod elk jaar af, maar in 2023 is er weer sprake van een stijging (+13 procent). Deze capaciteit wordt geschat op basis van het aantal listings aangeboden op Airbnb (en andere platforms).

- **Ruim 8.000 passantenplaatsen op campings e.d.:** De capaciteit van campings, vakantieparken en huisjesterreinen in Amsterdam blijft door de jaren variëren rond de 7.000-8.000 en is voor een deel seizoensgebonden. Voor 2023 zijn nog geen capaciteitscijfers bekend.

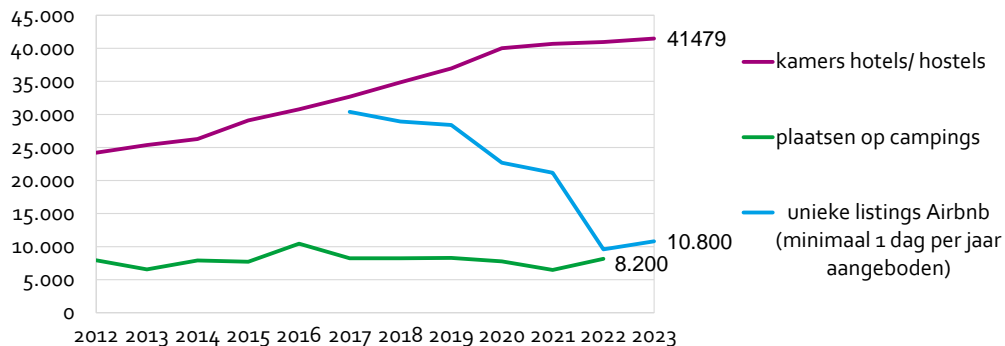
Capaciteit overnachtingsmogelijkheden Amsterdam, (afgeronde) absolute aantallen en jaar op jaar mutaties in procenten

	aantallen 2019	aantallen 2020	aantallen 2021	aantallen 2022	aantallen 2023	mutatie (%) 2022-2023	mutatie (%) 2019-2023
hotels, hostels en vergelijkbare logiesaccommodaties 1)							
Kamers	37.000	40.000	40.700	41.000	41.000	0	11
Bedden	81.500	88.000	89.500	91.000	92.000	1	13
woningen en kamers aangeboden op Airbnb 2)							
aantal listings	28.400	22.700	21.100	9.600	10.800	13	-62
campings, vakantieparken, huisjesterreinen e.d.							
aantal plaatsen	8.300	7.800	6.500	8.200			

1) Bron: O&S

2) Bron: Wonen/ InsideAirbnb, bewerking O&S

Aanbod hotelkamers, listings Airbnb en campingplaatsen



datbronnen: O&S/Wonen/CBS

Banen en vestigingen toerismesector

- In 2023 zijn er bijna **75 duizend banen** in de toerismesector in Amsterdam. Het aantal vestigingen bedraagt iets meer dan **12 duizend vestigingen**. Dit komt neer op 10 procent van alle banen in Amsterdam en 6 procent van alle vestigingen in Amsterdam.
- Het aantal banen en vestigingen ligt wat hoger dan in 2022, maar nog iets onder het pre-corona niveau.
- De toerismesector is sterk geclusterd in Centrum, maar de sterkste groei vindt plaats in andere stadsdelen. Het aantal vestigingen en banen in Centrum neemt in absolute zin af, terwijl deze aantallen stijgen in omliggende stadsdelen. De toerismesector dijt daardoor uit buiten het Centrum.

Inleiding

Onderzoek en Statistiek (O&S) monitort toerismeontwikkelingen in Amsterdam en de regio en rapporteert hierover jaarlijks.

O&S houdt de toerismestatistieken in de MRA al vele jaren bij, vult ze waar mogelijk aan met de maatwerkcijfers uit andere databronnen en brengt de ontwikkelingen op het gebied van vraag en aanbod, overnachtingsbeleid, werkgelegenheid en duurzaamheid in toerisme in kaart.

Het eindresultaat is het totaalbeeld van het toerisme in Amsterdam in de periode 2019-2023* (2023* voorlopige cijfers). Waar mogelijk worden de ontwikkelingen in Amsterdam vergeleken met die in de rest van de MRA en Nederland.

In deze rapportage geven we ook de eerste doorkijk naar het toerismevolume in 2024.

Naarmate er meer MRA-cijfers beschikbaar komen, worden ze ontsloten via het [Dashboard Metropoolregio](#), het [Dossier MRA](#) en het [Dossier Toerisme](#) op de website van O&S.

Definitie toerisme

Toerisme wordt internationaal gedefinieerd als 'activiteiten van personen buiten hun normale omgeving voor ontspanning of zaken waarvoor niet betaald wordt vanuit de bezochte plaats'. In Nederland gelden daarnaast aanvullende criteria dat toeristische bezoeken langer dan twee uur, maar korter dan één jaar duren (De Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard 2030).

Beleid ten aanzien van toeristisch verblijf

De meeste overnachtingen in Amsterdam vinden plaats in hotels en vergelijkbare accommodaties. Andere overnachtingsmogelijkheden in de stad zijn kampeerterreinen, particuliere vakantieverhuurwoningen en kamers in woningen die worden verhuurd als B&B. Met betrekking tot hotels en vergelijkbare accommodaties voert Amsterdam sinds 2017 een restrictief overnachtingsbeleid waarin vestigingsvoorwaarden zijn vastgelegd en die in 2021 zijn aangescherpt. Het gebied waar geen hotelontwikkeling meer mogelijk is, is vergroot ('nee' gebied) en de aanpak is uitgebreid met de inzet van het erfpachtinstrument.

Particuliere vakantieverhuur van woningen en verhuur van kamers in woningen (B&B) vallen onder andere beleidsvoorwaarden, die sinds 2017 stapsgewijs zijn aangescherpt.

Indicatoren en databronnen

Ten behoeve van het gemeentelijke beleid op het gebied van toerisme maakt O&S statistieken op het niveau van de gemeente Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam. Waar mogelijk wordt uitgegaan van de definities en cijfers van het CBS. Ontbrekende registraties zijn aangevuld met de maatwerkcijfers van CBS, NBTC, Sweco/Universiteit Utrecht en gegevens van onder andere Port of Amsterdam, Waterrecreatie BV, Kamer van Koophandel en MasterCard.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staan de kerncijfers van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) centraal. Hier wordt aandacht besteed aan het totaalbeeld van de toerismeontwikkelingen.

In het tweede hoofdstuk wordt ingezoomd op de toerismeontwikkelingen in Amsterdam.

Het hotelaanbod in de MRA staat centraal in hoofdstuk drie: het aantal hotels, kamers en bedden. Hier wordt ook gerapporteerd over de bezettingsgraden van hotels.
Het vierde hoofdstuk beschrijft het toeristisch verblijf in woningen, op campings en in havens.
Het vijfde hoofdstuk gaat over verschillende branches die geassocieerd worden met het toerisme en samen tot de toeristische sector worden gerekend.
Meer gedetailleerde cijfers, en de methoden en definities zijn te vinden in de bijlagen.

1 Kerncijfers MRA: omvang en ontwikkeling toerisme 2019-2023

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) werkt vanuit een gezamenlijke Strategische Agenda Toerisme waarvan Amsterdam een onderdeel is. Om de ontwikkeling van toerisme inzichtelijk te maken verzamelt O&S-statistieken voor zover mogelijk op niveau van de MRA. De meeste toerismecijfers zijn beschikbaar tot 2023 en worden in het vervolg van deze publicatie toegelicht.

Actuele cijfers MRA. Naarmate MRA-cijfers beschikbaar komen, worden ze ontsloten via het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

Definities en bronnen. Hoe de gepresenteerde cijfers tot stand zijn gekomen is te vinden in Bijlage 2 van dit rapport en op de website onderzoek.amsterdam.nl.

1.1 In 2023 meer overnachtingen dan ooit in MRA

Het aantal toeristenovernachtingen in de MRA was in 2023 hoger dan ooit. Er waren 28,3 miljoen hotelovernachtingen, 5,2 miljoen nachten op campings en vakantieparken en naar schatting 2 miljoen nachten in verhuurde woningen, zie tabel 1.1.

Een relatief groot deel van de overnachtingen in de MRA vindt plaats in Amsterdam: 72 procent van de overnachtingen in hotels, tien procent van de campingovernachtingen en 48 procent van de nachten in verhuurde woningen.

Tabel 1.1 Toeristische overnachtingen in Nederland, MRA en Amsterdam, 2023

Locatie	Overnachtingen in hotels (miljoen)	Overnachtingen in hotels (% van MRA)	Overnachtingen campings/vakantieparken* (miljoen)	Overnachtingen campings/vakantieparken* (% van MRA)	Overnachtingen verhuurde woningen** (miljoen)	Overnachtingen verhuurde woningen** (% van MRA)
Nederland	62,0		80,3		8,8	
MRA totaal	28,3	100%	5,2	100%	2,0	100%
Amsterdam	20,4	72%	0,5	10%	0,9	48%
Haarlemmermeer	3,5	12%			0,1	4%
overige MRA gemeenten	4,4	16%	4,7	90%	1,0	48%

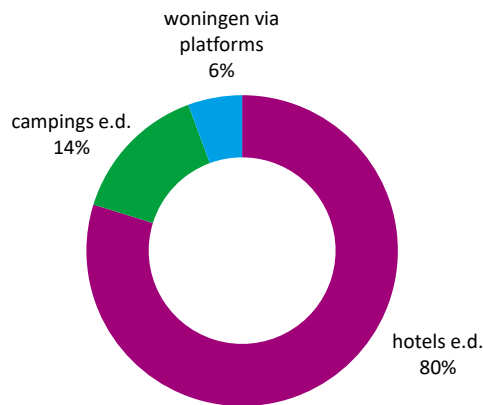
* gastenovernachtingen in hotels en op campings/vakantieparken betreffen nader voorlopige cijfers van het CBS voor 2023.

** gastenovernachtingen in woningen via online platforms betreffen cijfers voor 2022 van Eurostat.

Bron: CBS/Eurostat

Kenmerkend voor de MRA is dat de meeste overnachtingen (80 procent) hier plaatsvinden in hotels, zie figuur 1.1. Buiten de grote steden vinden er relatief veel overnachtingen plaats op campings en in vakantieparken, zie tabel 1.1. In de rest van Nederland accommoderen campings en vakantieparken de meeste overnachtingen.

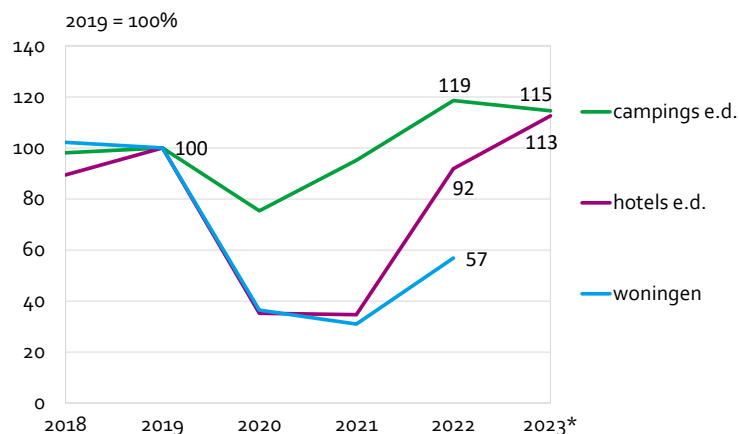
Figuur 1.1 Overnachtingen in de MRA naar type overnachting, 2023*



* gatenovernachtingen in hotels en op campings/vakantieparken betreffen nader voorlopige cijfers van het CBS voor 2023. Gatenovernachtingen in woningen via online platforms betreffen cijfers voor 2022 van de Eurostat.
Bron: CBS/Eurostat

Tijdens de periode 2020-2021 is het aantal toeristische reizen wereldwijd, zo ook in de MRA en Amsterdam, gedaald als gevolg van de coronacrisis (zie figuur 1.2). Vanaf 2022 is het toerisme weer sterk gegroeid. Die groei vond ook in 2023 plaats voor hotels, maar is voor campings en vakantieparken wat afgenomen.

Figuur 1.2 Ontwikkeling van het aantal overnachtingen naar type per jaar, MRA 2019=100%

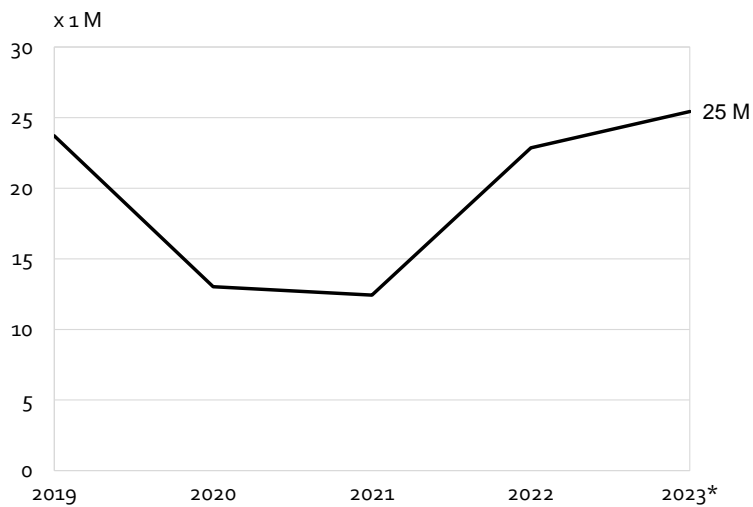


* nader voorlopige cijfers
Bron: CBS/Eurostat

1.2 Aantal dagbezoeken in 2023 hoger dan pre-corona

Het aantal dagbezoeken aan Amsterdam was voor de coronacrisis in 2019 een kleine 24 miljoen. Dit aantal daalde naar 12,4 miljoen in 2021 en steeg weer naar 22,9 miljoen in 2022. In 2022 was het aantal dagbezoeken daarmee weer bijna op het pre-corona niveau. In 2023 is het aantal dagbezoeken gestegen tot boven het pre-corona niveau (25,4 miljoen) (figuur 1.3). Naar schatting waren er in 2023 15,1 miljoen unieke dagbezoekers.

Figuur 1.3 Aantal dagbezoeken met toeristisch motief in Amsterdam, 2019-2023



Databronnen: CBS/NBTC/AirDNA / Eurostat/ UNWTO/Oxford Economics/ DEStatis/StatBel

* voorlopige data

2 Verblijf in hotels 2023 en begin 2024

Hotelovernachtingen zijn een belangrijke graadmeter van de ontwikkelingen van de bezoekerseconomie in steden. In dit hoofdstuk staan hotelovernachtingen in Amsterdam centraal. De cijfers zijn verzameld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en bewerkt door O&S. Omdat de CBS-toerismestatistieken nog niet op alle regionale niveaus beschikbaar zijn, is de vergelijking met de MRA-regio's beperkt mogelijk. De actuele MRA-cijfers worden later ontsloten via het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

2.1 In 2023 meer hotelovernachtingen dan vóór corona

In 2023 waren er 20,4 miljoen hotelovernachtingen in Amsterdam, 22 procent meer dan in 2022 en 11 procent meer dan in het pre-coronajaar 2019. Ook in de rest van de MRA en Nederland lag het aantal hotelovernachtingen in 2023 ruim boven het pre-corona niveau (zie tabel 2.1a).

Tabel 2.1a Hotelovernachtingen naar herkomstland gasten, 2019-2023*

	nachten 2023 (mln) totaal*	nachten 2023 (mln) Neder- landers*	nachten 2023 (mln) buiten- landers*	t.o.v. 2019 (%) totaal	t.o.v. 2019 (%) Neder- landers	t.o.v. 2019 (%) buiten- landers	t.o.v. 2022 (%) totaal	t.o.v. 2022 (%) Neder- landers	t.o.v. 2022 (%) buiten- landers
Amsterdam	20,4	3,6	16,7	11	26	8	22	8	25
Haarlemmermeer	3,5	1,4	2,1	11	22	5	41	39	43
MRA totaal	28,3	6,9	21,4	13	23	10	22	12	26
Nederland totaal	62,0	28,7	33,2	14	18	10	12	1	25

* nader voorlopige cijfers

Bron: CBS

De cijfers voor de eerste drie maanden in 2024 geven aan dat het aantal hotelovernachtingen blijft toenemen, maar minder snel dan voorheen (zie tabel 2.1b). Op het moment van het schrijven van deze rapportage zijn de cijfers voor het MRA-gebied nog niet beschikbaar.

Tabel 2.1b Hotelovernachtingen naar herkomstland gasten, 2019-2024** (januari-maart)

	nachten in jan-mrt 2024 (mln) totaal**	nachten in jan-mrt 2024 (mln) Neder- landers**	nachten in jan-mrt 2024 (mln) buiten- landers**	t.o.v. 2019 (%) totaal	t.o.v. 2019 (%) Neder- landers	t.o.v. 2019 (%) buiten- landers	t.o.v. 2022 (%) totaal	t.o.v. 2022 (%) Neder- landers	t.o.v. 2022 (%) buiten- landers
Amsterdam	4,6	0,8	3,7	12	25	9	6	-3	9
Haarlemmermeer	0,7	0,4	0,3	12	63	-20	17	53	-10
Nederland totaal	13,1	6,3	6,8	21	29	14	9	6	13

* nader voorlopige cijfers ** voorlopige cijfers

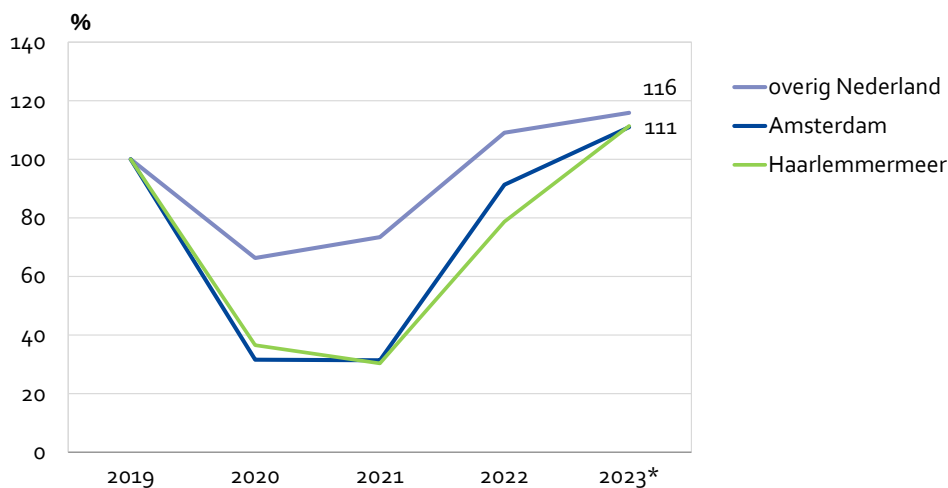
bron: CBS

In het vervolg van dit hoofdstuk worden de meest opvallende ontwikkelingen in 2023 en in het begin van 2024 nader toegelicht, onder andere het groeipad van toerisme in Amsterdam, de toegenomen verblijfsduur in hotels en de veranderende bezoekersmix.

2.1.1 Ander groeipad toerisme in Amsterdam dan in de rest van Nederland

Figuur 2.2 laat de verschillen in het groeipad in Amsterdam, Haarlemmermeer en de rest van Nederland zien. In Amsterdam en Haarlemmermeer – de twee gemeenten die het sterkst georiënteerd zijn op de langeafstand-reizigers (vanwege de rol van Schiphol) – kwam de groei van het totale aantal hotelovernachtingen relatief later op gang dan in de rest van Nederland. Informatie over de ontwikkelingen van verschillende bezoekersmarkten staat in paragraaf 2.2. In Amsterdam lag het totale aantal hotelovernachtingen pas in 2023 boven het pre-corona niveau. In heel Nederland was het pre-corona niveau al in 2022 overschreden.

Figuur 2.2 Ontwikkeling hotelovernachtingen 2020-2023 ten opzichte van 2019 (index 2019=100)



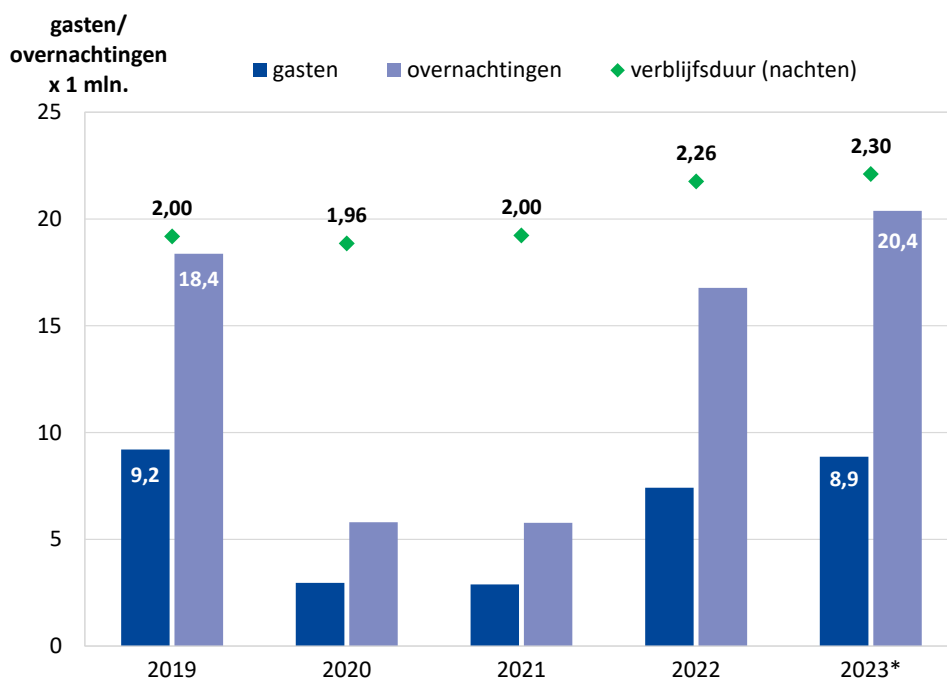
* nader voorlopige cijfers

bron: CBS

2.1.2 Langer verblijf in hotels

Wanneer er wordt gekeken naar het aantal hotelgasten en hun verblijfsduur in Amsterdam, valt op dat er in 2023 vier procent minder hotelgasten waren geregistreerd dan in 2019. Tegelijkertijd is het gemiddelde aantal nachten per persoon gestegen van 2,00 in 2019 naar 2,30 in 2023 (+15 procent, zie figuur 2.3). Doordat hotelgasten in 2023 gemiddeld langer bleven, kwam het aantal overnachtingen boven het niveau van 2019 uit. Ook in de rest van Nederland is de verblijfsduur in hotels toegenomen, maar minder sterk dan in Amsterdam. Het aantal hotelgasten in de rest van Nederland lag in 2023 overigens boven het pre-corona niveau.

Figuur 2.3 Aantal hotelgasten en hun overnachtingen per jaar en de gemiddelde verblijfsduur van hotelgasten in Amsterdam, 2019-2023



* nader voorlopige cijfers

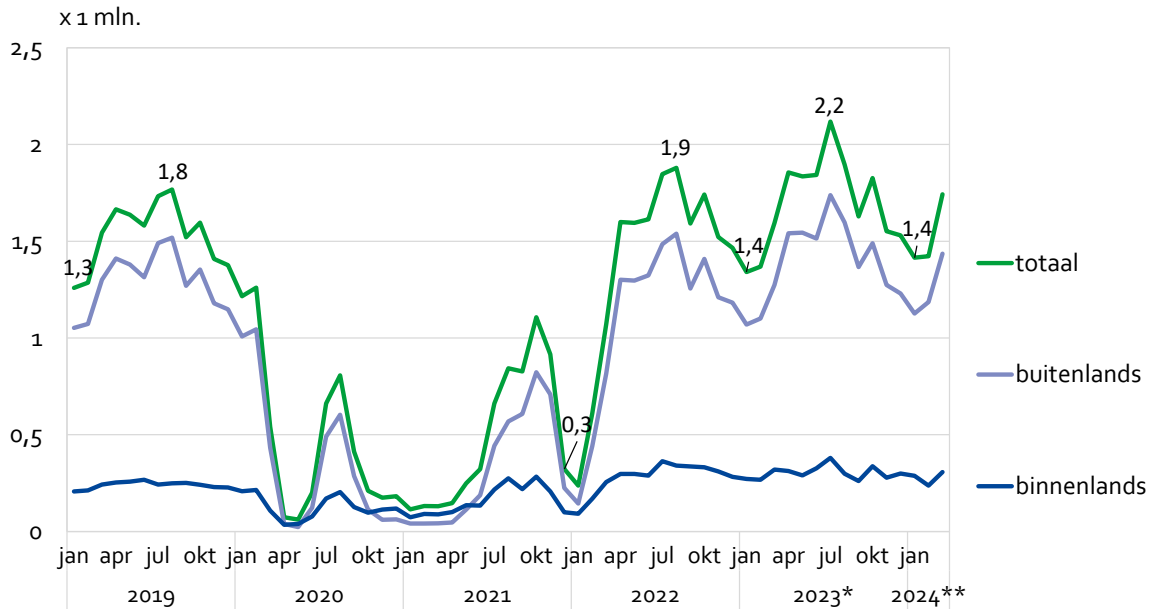
bron: CBS

2.1.3 Herstel seizoenspatronen en bezoekersmix na corona

Normaliter hangt het toerismevolume samen met seizoenen, feestdagen en vakanties met de pieken rondom Pasen en de zomermaanden. Door de lockdowns en reisbeperkingen in de periode 2020-2022 veranderden de pieken van toerisme en de bezoekersmix: Nederlanders gingen vaker op vakantie in eigen land, terwijl het langeafstand-toerisme pas na het opheffen van de coronarestricties in februari van 2022 op gang kon komen. In Amsterdam ligt het aantal hotelovernachtingen door binnenlandse gasten sinds maart 2022 boven het pre-corona niveau. Het aantal hotelovernachtingen door buitenlandse gasten ligt sinds oktober 2022 boven het niveau van 2019 (zie figuur 2.4).

In de eerste drie maanden van 2024 is het aantal hotelovernachtingen door Nederlanders licht gedaald ten opzichte van dezelfde maanden in 2023 (-3 procent), terwijl het aantal nachten door buitenlanders blijft stijgen (+9 procent). Dit is in lijn met de verwachtingen van het Nederlandse Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC). NBTC (2024) verwacht in 2024 iets minder binnenlandse bezoeken ten faveure van de toenemende interesse voor buitenlandse reizen. Hiermee is de bezoekersmix weer min of meer vergelijkbaar met de situatie in 2019.

Figuur 2.4 Aantal hotelovernachtingen naar herkomstland gasten in Amsterdam per maand, 2019-2024 (in miljoenen)**



* nader voorlopige cijfers ** voorlopige cijfers

bron: CBS

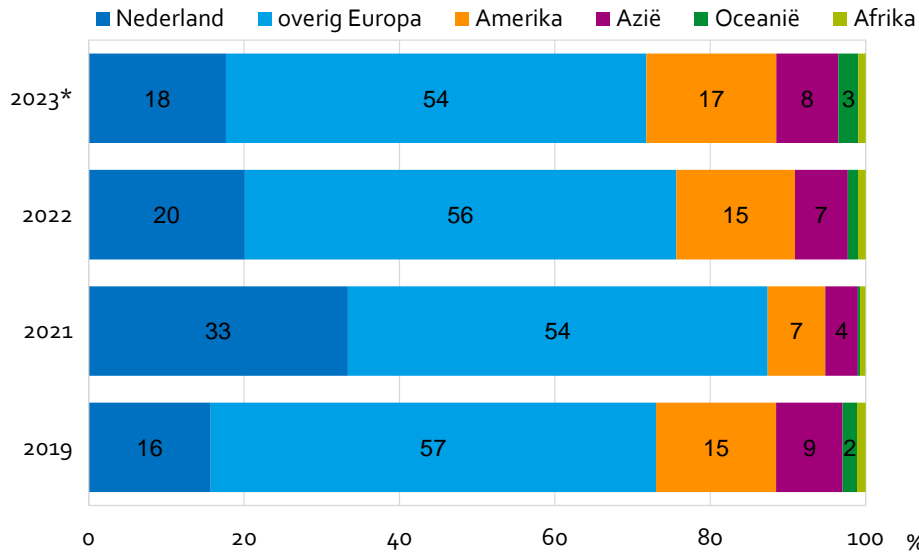
2.2 Opmars intercontinentale reizen

De meeste overnachtingen in de Amsterdamse hotels zijn van buitenlandse bezoekers. Van alle hotelovernachtingen in 2023 was 18 procent door Nederlandse gasten en de rest door buitenlandse gasten (zie figuur 2.5).

In 2023 valt vooral de toename van het intercontinentale toerisme en het toerisme uit Groot-Brittannië op. Het groeitempo van het toerisme uit de Verenigde Staten en overig Amerika, Azië, Oceanië en Afrika ligt in 2023 hoger dan het groeitempo van het toerisme uit de buurlanden op het Europese continent (zie figuur 2.6). Een vergelijkbare trend is overigens te zien in veel Europese landen en is opmerkelijk gezien de gestegen reiskosten voor langeafstand reizen. Volgens European Travel Commission (2024) en Oxford Economics (2022) blijven uitgaven aan reizen en toerisme in zowel 2023 als 2024 prioriteit houden boven andere vrijetijdsbestedingen.

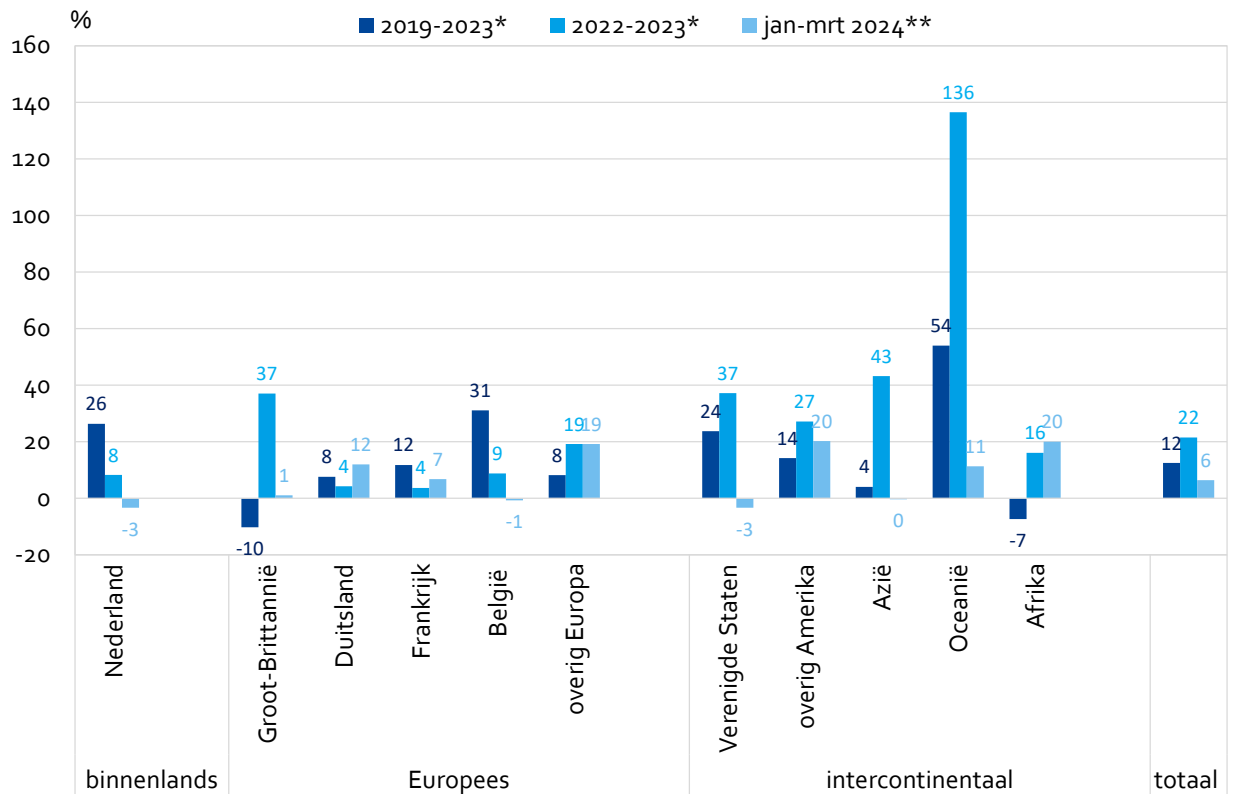
Aan de voorlopige cijfers voor de eerste drie maanden in 2024 is te zien dat het groeitempo van de meeste toeristische markten begint af te vlakken, vooral als het gaat om het verblijfstoerisme uit België en Groot-Brittannië, maar ook de Verenigde Staten en Azië.

Figuur 2.5 Aandeel hotelovernachtingen per land/werelddeel van herkomst gasten, Amsterdam 2019-2023*
(in procenten van totaal)



bron: CBS

Figuur 2.6 Ontwikkeling hotelovernachtingen in Amsterdam naar herkomstland/werelddeel, procenten



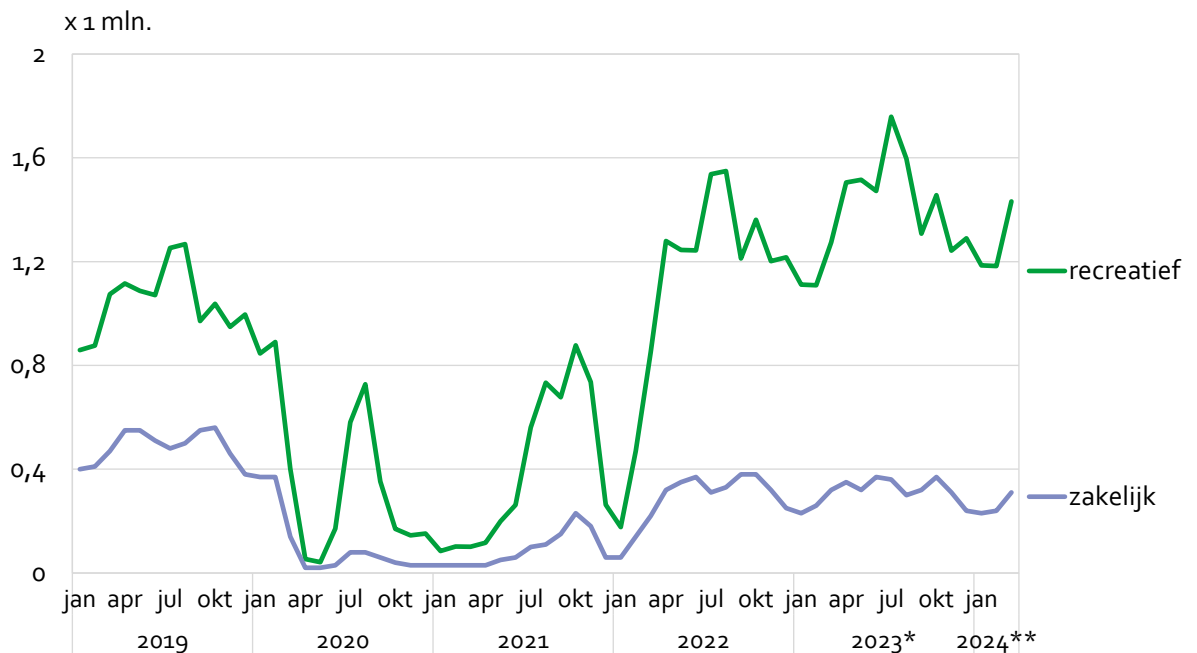
* nader voorlopige cijfers ** voorlopige cijfers

bron: CBS

2.3 Groei recreatief toerisme, stagnatie zakelijke reizen

Van de in totaal 20,4 miljoen overnachtingen in de Amsterdamse hotels in 2023 waren er 3,8 miljoen met een zakelijk motief en de overige 16,6 miljoen met een recreatief motief. Het aandeel zakelijke overnachtingen in het totaal bedraagt in Amsterdam achttien procent. Dit is zowel een absolute als relatieve daling ten opzichte van 2019, toen er 5,8 miljoen hotelovernachtingen met een zakelijk motief waren (32 procent van het totaal). Ook in de rest van Nederland ligt het zakelijke verkeer onder het pre-corona niveau. De groei van het aantal hotelovernachtingen komt overal in Nederland door de groei van het recreatieve toerisme. Figuur 2.7 laat het aantal hotelovernachtingen in Amsterdam per maand en per motief zien. De zakelijke markt kent van oudsher twee piekmomenten: in april-mei en september-oktober. De recreatieve markt piekt voornamelijk tijdens de zomervakantieperiode (juli-augustus).

Figuur 2.7 Aantal hotelovernachtingen naar bezoekmotief per maand, Amsterdam 2019-2024**



* nader voorlopige cijfers ** voorlopige cijfers

bron: CBS

Tijdens de coronapandemie vielen de zakelijke reizen nagenoeg weg door de reisbeperkingen en annuleringen van congressen. In deze periode heeft de zakelijke markt diepgaande veranderingen ondergaan. Het herstelpad weerspiegelt dit beeld (zie de paarse lijn in figuur 2.8). In Amsterdam komt de zakelijke overnachtingsmarkt in 2022 op gang, maar de groei stagneert in de loop van 2023 en 2024. Tegelijkertijd lijken de zakelijke pieken in 2023 langer te duren en te verschuiven naar de zomer (juni-juli). Er is een aantal mogelijke verklaringen hiervoor. De verschuiving naar online werken en de hoge reiskosten hebben de benadering van de zakelijke reizen door bedrijven veranderd, waardoor er minder fysieke reizen worden geboekt (bron: Hospitalitynet, 2023). Tegelijkertijd signaleert de hospitalitysector de opkomst van een andere trend, namelijk het combineren van zaken en vrije tijd, ook wel 'bleisure' genoemd (van de Engelse woorden business en leisure) (bron: Booking.com).

3 Logiesmarkt 2022 en 2023

In dit hoofdstuk staat het hotelaanbod in de MRA centraal: het aantal hotels, kamers en bedden en de kamerbezetting en -prijs. Het woord 'hotels' wordt hier gebruikt als verzamelnaam voor hotels en andere logiesaccommodaties met een vergelijkbare dienstverlening en minimaal vijf bedden, waaronder hostels, boerenkamers, pensions en appartementenhotels. O&S volgt de landelijke definitie van logiesaccommodaties van het CBS (<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/logiesaccommodaties>). Meer actuele en gedetailleerde cijfers en informatie over de databronnen, methode en definities staat in bijlage 1 en 2 van dit rapport en online in het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

3.1 Lager groeitempo hotelcapaciteit in Amsterdam en regio

De MRA telt medio 2024 afgerond 60.000 kamers en 132.300 bedden in hotels en vergelijkbare accommodaties (zie tabel 3.1). Dit is veertig procent van de landelijke kamer- en beddenscapaciteit. Van alle kamers en bedden in de MRA bevindt zich 69 procent in Amsterdam. Ten opzichte van medio 2023 nam de kamer capaciteit in de MRA met 0,4 procent toe en de beddenscapaciteit met 0,3 procent toe, iets minder dan de landelijke toename. Tussen 2022 en 2023 was er nog een iets sterkere groei van het aantal kamers en bedden (beiden +2 procent) en deze was toen ook sterker dan landelijk.

Tabel 3.1 Hotelcapaciteit Metropoolregio Amsterdam en Nederland, 2023-2024

	2023			2024*			t.o.v. 2023 abs	t.o.v. 2023 abs	t.o.v. 2023 (%)	t.o.v. 2023 (%)
	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden	kamers	kamers	kamers	bedden
totaal Nederland	3.945	149.188	322.699	3.842	150.124	328.807	936	6.108	1	2
totaal MRA, waaronder	866	59.846	131.945	852	59.548	130.919	-298	-1.026	0	-1
Amsterdam (incl. Weesp)	550	41.479	92.340	543	41.436	91.917	-43	-423	0	0
rest regio	316	18.367	39.605	309	18.112	39.002	-255	-603	-1	-2

Bron: CBS/O&S

* Het gaat hier om de vergelijking van de standgegevens op 1 juli 2023 en 1 januari 2024. Hierin zijn de enquêtegegevens in het begin van 2024 verwerkt

Hieronder volgt een beknopte analyse van de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Meer gedetailleerde cijfers op het niveau van stadsdelen, gemeenten en deelregio's zijn te vinden in Bijlage 1.

- **Amsterdam 2023-2024:** In 2024 telt Amsterdam 852 hotels, met in totaal afgerond 42.000 kamers en 93.000 bedden (voorlopige cijfers). Dat is per saldo 300 kamers en 1.000 bedden minder dan in 2023 (zie tabel 3.1). In deze periode zijn er enkele nieuwe hotels gerealiseerd (o.a. Hotel Jansen Bajeskwartier, Bob W Noord). Tegelijkertijd geven sommige accommodaties aan dat ze permanent of tijdelijk zijn gesloten of momenteel een andere functie hebben (bijvoorbeeld, als noodopvang voor vluchtelingen).
- **MRA-regio 2023-2024:** In 2024 telt de MRA-regio (exclusief Amsterdam en Weesp) 309 accommodaties en afgerond 18.000 kamers en 39.000 bedden. Dat is per saldo 250 kamers en 600 bedden minder dan in 2023 (tabel 3.1). In deze periode zijn nieuwe hotels geopend (zoals Boutique Hotel Blendin Bloemendaal), maar ook hotels permanent of tijdelijk gesloten.

3.2 Stijging kamerbezetting en -prijs na coronadip

Wanneer alle bedden het hele jaar bezet zouden zijn, een bezettingsgraad van 100 procent, komt het aantal overnachtingen ruim boven de dertig miljoen uit. In de praktijk is de maximale bezettingsgraad ooit gemeten 75 procent, die piek wordt bereikt rond de zomermaanden. De bezettingsgraad buiten de zomermaanden ligt een stuk lager, meestal tussen de 50 en 60 procent. Het daadwerkelijk aantal overnachtingen is daardoor een stuk lager dan het theoretisch maximum op basis van de bedden capaciteit.

Tabel 3.2 laat de kamerbezetting per (ster)segment in de MRA zien. In deze rapportage wordt uitgegaan van de vrijwillige deelname aan de sterclassificatie. Gegevens van afzonderlijke sterklassen zijn in de bijlage te vinden. De kamerbezetting laat het percentage bezette kamers ten opzichte van het totaal aantal kamers per jaar zien. Dit is een indicatie van de vraag naar een bepaald segment en/of locatie.

Zowel in Amsterdam (76 procent) als in de regio (64 procent) is de kamerbezetting in 2023 toegenomen sinds 2022. Deze ligt echter nog wel lager dan in het pre-coronajaar 2019. De grootste vraag in Amsterdam was naar het middensegment (kamerbezetting 84 procent) en het stadscentrum (kamerbezetting 80 procent). Buiten Amsterdam was er relatief veel vraag naar het luxe segment (kamerbezetting 73 procent).

Tabel 3.2 Kamerbezetting in hotels naar segment*, 2019-2023

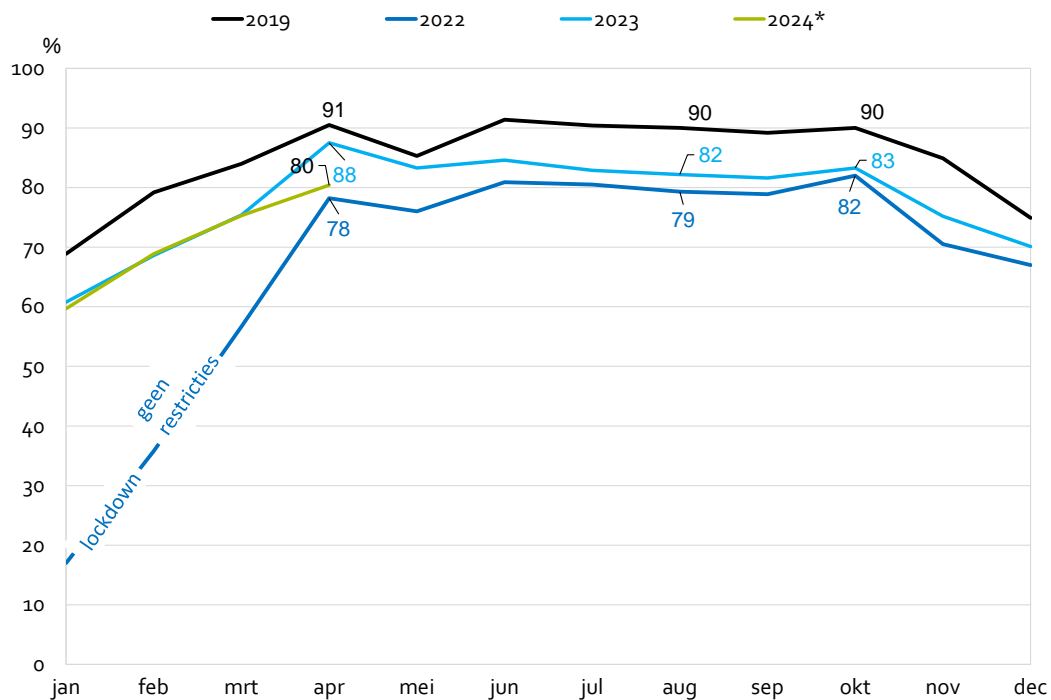
	bezetting %	bezetting %	bezetting %	bezetting %	bezetting %
	2019	2020	2021	2022	2023
Amsterdam					
gemiddeld	84	26	31	70	76
laag segment* (0-2 sterren)	81	23	29	66	70
midden segment (3 sterren)	89	28	33	74	84
luxe segment (4-5 sterren)	84	27	32	70	76
locatie in Centrum	83	25	31	75	80
locatie buiten Centrum	85	26	31	65	73
overig MRA-regio					
gemiddeld	69	30	40	63	64
laag segment* (0-2 sterren)	64	27	39	59	57
midden segment (3 sterren)	69	25	37	61	65
luxe segment (4-5 sterren)	74	42	47	72	73

bron: enquête O&S

* De sterclassificatie is vrijwillig: accommodaties zonder sterklasse worden ingedeeld in het laagste segment

De gemiddelde kamerbezetting in Amsterdam is seizoensgebonden en varieert per maand met de pieken rond Pasen en in de periode juni-oktober (zie figuur 3.3). Tijdens de coronaperiode hadden de epidemiologische situatie en de coronarestricties veel invloed op het verloop van de bezoekerseconomie en daarmee op de bezettingsgraden van hotels. Na het opgeven van de laatste restricties in 2022 laten de bezettingsgraden weer hetzelfde seizoenspatroon zien, als vóór corona. De bezettingsgraad lag in 2023 hoger dan in 2022, maar nog wel lager dan in 2019. De voorlopige cijfers voor 2024 laten zien dat de kamerbezetting voor april (Pasen) hoger ligt dan in 2022, maar wel lager dan in 2023.

Figuur 3.3 Gemiddelde kamerbezetting* in Amsterdam per maand, 2019-2024 (procenten)



* in hotels waar minimaal 1 gast verblijft (cijfers 2024 voorlopig)

bron: VisitorData in opdracht van amsterdam&partners

De kamerprijzen per (ster)segment in tabel 3.4 geven een indicatie van het prijsniveau van elk jaar. Hierbij vergelijken we de gemiddelde prijzen van een tweepersoons kamer per nacht (inclusief btw en exclusief toeristenbelasting).

In 2022 waren de kamerprijzen gestegen tot boven het pre-corona niveau, en in 2023 zet deze stijging door. In Amsterdam is de gemiddelde prijs voor een 2-persoonskamer €175 en in de rest van de regio €116. In Amsterdam zien we een prijsstijging in alle segmenten, in de regio alleen in het luxe segment. De verhoging van de kamerprijzen was te verwachten gezien de inflatiedruk en de gestegen kosten voor energie en personeel. Daarnaast spelen de bezettingsgraden een rol bij het kiezen van een prijsstrategie: hoe hoger de bezetting is, hoe exclusiever de resterende beschikbare kamers zijn. Met een kleiner aanbod komt een hogere waarde (bron: <https://hoteltechreport.com/nl/news/hotel-pricing-strategies>).

Tabel 3.4 Kamerprijzen** in hotels naar segment*

	prijs	prijs	prijs	prijs	prijs
	€ per nacht	€ per nacht	€ per nacht	€ per nacht	€ per nacht
	2019	2020	2021	2022	2023
Amsterdam					
gemiddeld	135	96	108	164	175
laag segment* (0-2 sterren)	115	75	86	121	141
midden segment (3 sterren)	115	74	82	134	140
luxe segment (4-5 sterren)	186	146	163	236	253
locatie in Centrum	154	112	124	187	193
locatie buiten Centrum	114	80	86	136	157
overig MRA-regio					
gemiddeld	107	87	94	115	116
laag segment* (0-2 sterren)	114	88	95	111	105
midden segment (3 sterren)	95	72	95	108	102
luxe segment (4-5 sterren)	108	105	96	127	145

bron: enquête O&S

* De sterclassificatie is vrijwillig: accommodaties zonder sterklasse worden ingedeeld in het laagste segment

** Kamerprijzen incl. 9 procent btw en excl. gemeentelijke toeristenbelasting

3.3 Duurzaamheid en sociaal ondernemerschap in de hotelbranche

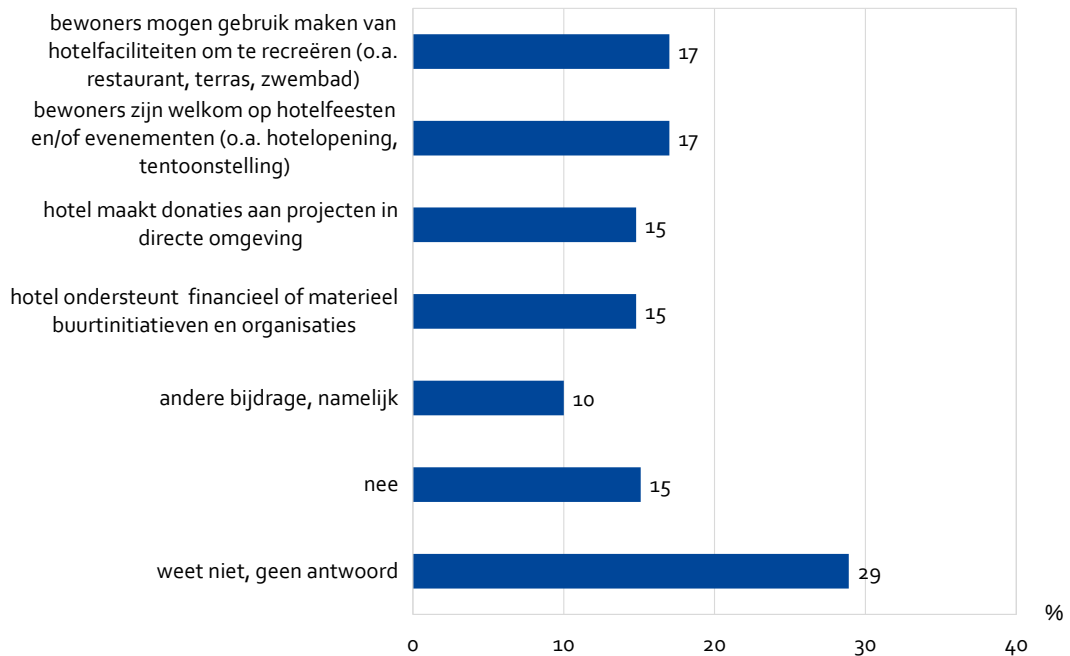
In de Hotelenquête van O&S zijn hoteliers in de MRA gevraagd of hun bedrijf aan één of meerdere vormen van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen doet. Vrijwel alle hoteliers (97 procent) noemde daarbij minimaal één vorm (figuur 3.5). Het meest genoemd was energiebesparing door zuinige verlichting of verlichtingssensoren (74 procent). Daarnaast worden energiebesparing door isolatie (50 procent), waterbesparing (50 procent), aanpak voedselverspilling (48 procent), en duurzaam inkopen van de inrichting (37 procent) vaak genoemd. Achttien procent van de hotels heeft zonnepanelen. Een op de tien hotels biedt werkplekken aan voor mensen met een arbeidsbeperking (10 procent).

Figuur 3.5 Doet uw bedrijf aan een of meerdere vormen van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen?



Ook is de hoteliers gevraagd of hun bedrijf zich op een of andere manier ook richt op de bewoners, ondernemers, organisaties en/ of projecten in de buurt. Ruim vier op de tien noemt minimaal één initiatief (42 procent). Het vaakst werd genoemd dat bewoners gebruik mogen maken van de hotelfaciliteiten om te recreëren (17 procent) of dat bewoners welkom zijn op hotelfeesten en/of evenementen (17 procenten). Vijftien procent van de hotels maakt donaties aan projecten in de directe omgeving, en een even grote groep ondersteunt financieel of materieel buurtinitiatieven en organisaties (15 procent). Vijftien procent geeft aan dat het hotel zich niet richt op de buurt en een relatief grote groep kon of wilde deze vraag niet beantwoorden (29 procent) (figuur 3.6).

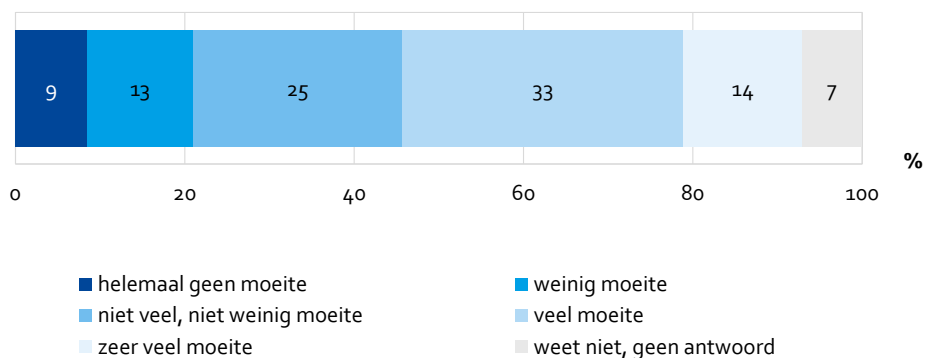
Figuur 3.6 Richt uw bedrijf zich op een of andere manier ook op de bewoners, ondernemers, organisaties en/of projecten in de buurt?



bron: enquête O&S

In de context van de huidige personeelstekorten is de hoteliers gevraagd in hoeverre hun bedrijf momenteel moeite ervaart met het vinden van geschikt personeel. Een derde geeft aan hier veel moeite mee te hebben (33 procent) en veertien procent zeer veel moeite. Bijna een kwart heeft helemaal geen of weinig moeite met het vinden van geschikt personeel (figuur 3.7).

Figuur 3.7 In hoeverre ervaart u in uw bedrijf momenteel moeite met het vinden van geschikt personeel?



bron: enquête O&S

4 Toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam (2023)

Dit hoofdstuk beschrijft het verblijfstoerisme in woningen (bed & breakfast, short stay, vakantieverhuur). Omdat betrouwbare registraties en harde cijfers over de afgelopen jaren vaak ontbreken, geeft dit hoofdstuk een indicatie van het verblijf in woningen. De cijfers zijn verkregen op basis van scrape data en schattingen. Meer informatie over de databronnen, methoden en definities staat in bijlage 1 en 2 van dit rapport en online in het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#). De voorwaarden van toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam (vakantieverhuur, bed & breakfast en short stay) zijn te vinden in Bijlage 3.

4.1 Verhuuraanbod via Airbnb in Amsterdam in 2019-2023

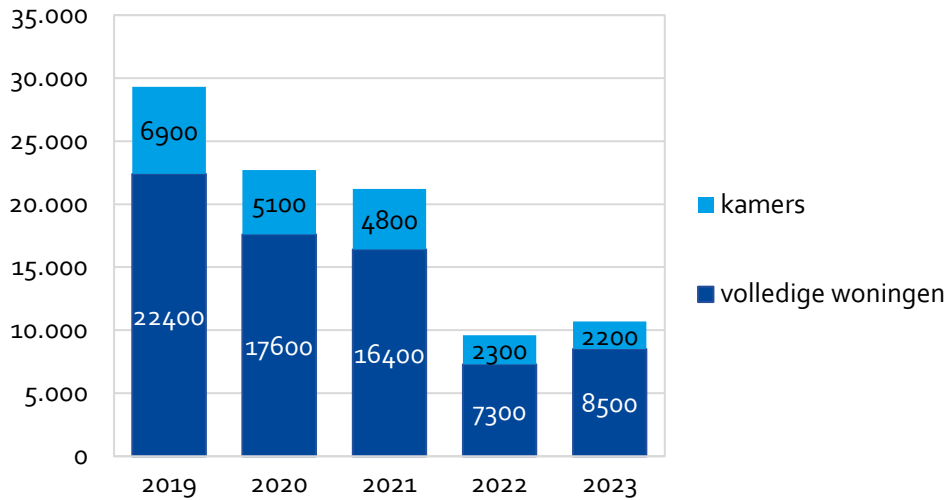
Wereldwijd is Airbnb het grootste platform voor vakantieverhuur met meer dan 3 miljoen advertenties. Ook op de Amsterdamse markt van de toeristische verhuur van woonruimte is Airbnb verreweg de grootste aanbieder met naar schatting 80 procent van het totale aanbod die beschikbaar zijn voor vakantieverhuur (Gemeente Amsterdam, 2021). Niet van alle andere aanbieders zijn cijfers over het hele jaar beschikbaar, en bovendien bestaat er overlap tussen Airbnb en andere platforms. Om deze reden gaan we bij de schatting van het totale aanbod vakantieverhuur uit van de verdeling 80 procent Airbnb en 20 procent overige platforms. Naast vakantieverhuurwoningen adverteren ook B&B's, hotels, hostels en appartementenhotels via Airbnb. Deze accommodaties vallen buiten het vakantieverhuurbeleid en zijn daarom niet gebonden aan een maximaal aantal verhuurdagen.

Bijna 11.000 listings, meer aanbod dan in 2022

Gedurende de periode januari 2023 – december 2023 waren er 10.800 listings op Airbnb in Amsterdam (exclusief Weesp). Dat zijn er meer dan tijdens dezelfde periode in 2022, toen er 9.600 listings waren (inclusief Weesp). In 2019 bedroeg het aanbod nog ruim 29.000 listings, en tijdens de coronacrisis trad een daling in. De sterke afname van het aanbod na 2021 is een direct gevolg van de aangescherpte regelgeving. Door de registratieplicht zijn vanaf oktober 2021 veel advertenties zonder registratienummer van Airbnb verwijderd en is de drempel ook hoger geworden om een woning voor verhuur aan te bieden. Het aantal listings in 2022 betrof een halvering ten opzichte van 2021.

Van de Airbnb listings betrof 8.500 een volledige woning, ofwel 79 procent. Daarnaast zijn er 2.200 kamers (21 procent) aangeboden. Ten opzichte van 2022 is het aantal volledige woningen dat wordt aangeboden toegenomen, terwijl het aantal kamers juist afnam. Het aandeel woningen ten opzichte van kamers blijft door de tijd redelijk stabiel (figuur 4.1), maar zal als gevolg van de registratieplicht de komende jaren mogelijk verschuiven.

Figuur 4.1 Aanbod volledige woningen en kamers via Airbnb, 2019-2023



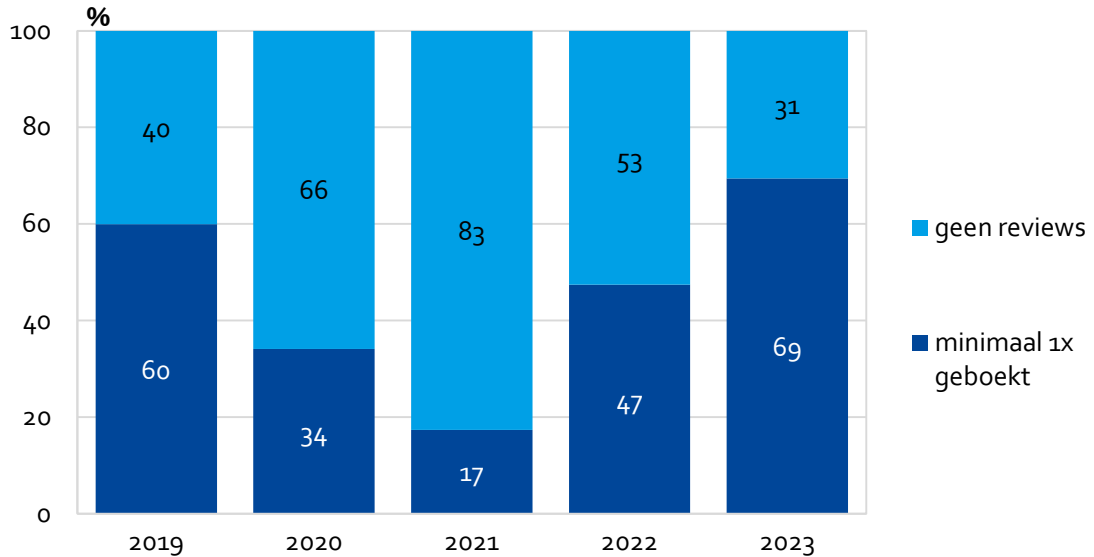
bron: O&S/Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ InsideAirbnb (2023)

4.2 Schatting boekingen, aanmeldingen en vergunningen

Het aantal boekingen kan worden geschat op basis van het aantal recensies dat bij advertenties wordt geplaatst. Een recensie kan immers pas worden geplaatst nadat een overnachting heeft plaatsgevonden. In Bijlage 2 staat beschreven hoe deze schatting tot stand is gekomen. Daarnaast zijn er cijfers beschikbaar van het aantal afgegeven vergunningen voor vakantieverblijf en B&B, en ook van het aantal aangemelde verhuurperiodes van vakantieverblijf.

Bij 3.300 listings is in 2023 geen review geplaatst (31 procent), waardoor niet met zekerheid valt te zeggen of deze geboekt zijn. Van 7.500 listings (69 procent) kan worden vastgesteld dat deze minimaal één keer zijn geboekt in 2023. Het aandeel listings dat minimaal één keer geboekt is binnen het totale aanbod is sinds 2019 aanvankelijk sterk gedaald, maar sinds 2021 weer gestegen. In 2019 was nog zes op de tien listings minimaal één keer geboekt, tijdens de coronacrisis daalde dit tot 17 procent in 2021. In 2022 ging het om 47 procent van het totale aanbod en in 2023 om 69 procent (figuur 4.2).

Figuur 4.2 Het aandeel listings dat minimaal één keer is geboekt en het aandeel listings zonder reviews binnen het totale aanbod, in procenten 2019-2023

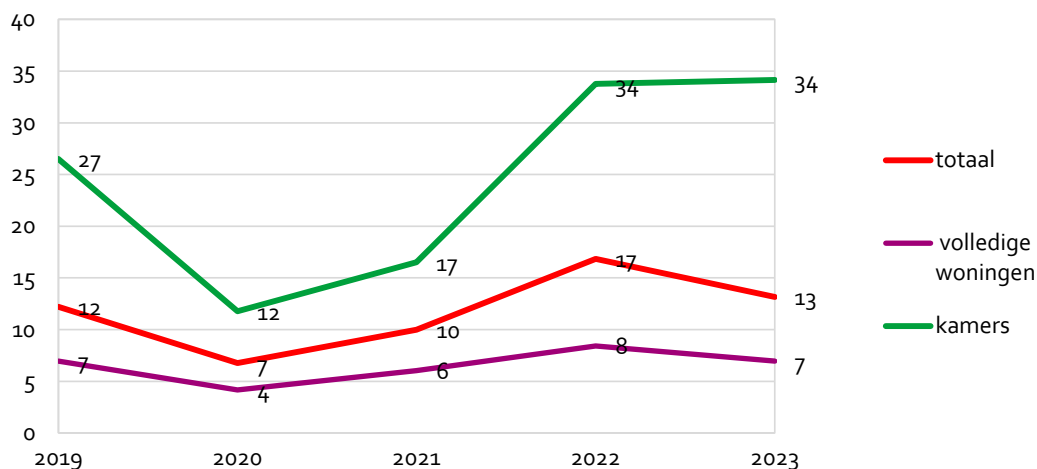


bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ Inside Airbnb (2023)

Bij de 7.500 minimaal één keer geboekte listings zijn in totaal circa 98.800 reviews geplaatst. Dat betekent dat deze listings gemiddeld minimaal dertien keer geboekt zijn. Het geschatte gemiddeld aantal boekingen per listing verschilt ook tussen volledige woningen en kamers. Kamers worden vaker geboekt dan woningen: 34 keer, tegenover zeven keer voor woningen (figuur 4.5). Dit wordt waarschijnlijk verklaard door het feit dat veel kamers via B&B's, of zelfs via hotels of hostels, worden aangeboden. Deze gelegenheden mogen het hele jaar door verhuren, terwijl woningen gebonden zijn aan de dertig-dagen regel.

Het gemiddeld aantal boekingen per listing is tussen 2019 en 2020 sterk gedaald als gevolg van de coronacrisis, bij kamers sterker dan bij woningen. Tussen 2020 en 2022 is er weer sprake van een toename van het gemiddeld aantal boekingen, en tussen 2022 en 2023 daalt dit aantal weer, van gemiddeld 17 naar gemiddeld 13. Deze daling komt volledig voor rekening van volledige woningen, die gemiddeld minder vaak geboekt zijn (figuur 4.3).

Figuur 4.3 Het gemiddeld aantal boekingen per jaar per listing, 2019-2023



bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ InsideAirbnb (2023)

4.3 Vergunningen in Amsterdam per stadsdeel

Op 31 december 2023 waren er 5.475 vergunningen voor vakantieverhuur afgegeven (tabel 4.4). Daarvan waren de meeste afgegeven in stadsdeel West (1.861), gevolgd door Zuid (1.131), Oost (881) en Centrum (831). Er is sprake van een toename ten opzichte van 31 december 2022, toen er 4.278 vergunningen waren afgegeven. Oost (+32 procent), West (+27 procent) en Zuid (+27 procent) kenden de sterkste toename. In Centrum steeg het aantal vergunningen minder hard (+18 procent).

Op 1 januari 2024 waren er 2.294 vergunningen voor B&B afgegeven, waarvan de meeste in het Centrum (955), gevolgd door West (332), Zuid (279) en Oost (305). Het aantal vergunningen is in een jaar tijd slechts beperkt toegenomen (+163). De sterkste stijging zien we in Centrum (+11 procent).

Tabel 4.4 Vergunningen voor vakantieverhuur in 2022 en 2023, en vergunningen voor B&B in 2023 en 2024

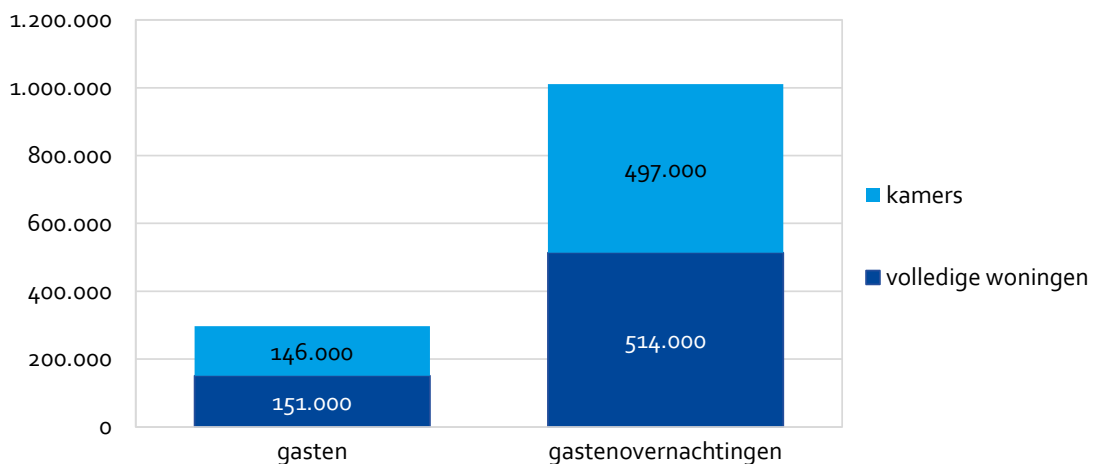
	vergunningen vakantieverhuur, 31-dec-22	vergunningen vakantieverhuur, 31-dec-23	vergunningen B&B, 1-feb-23	vergunningen B&B, 1-jan-24
West	1460	1.861	314	332
Zuid	885	1.131	288	279
Oost	667	881	283	305
Centrum	705	831	860	955
Noord	327	443	209	223
Nieuw-West	182	225	128	133
Zuidoost	52	68	49	58
Weesp	.	35	.	9
Amsterdam	4.278	5.475	2.131	2.294

(bron: Wonen/ vergunningeninformatie Amsterdam)

4.4 Schatting aantal gasten en overnachtingen

In 2023 waren er naar schatting 297.000 gasten die via Airbnb hebben overnacht. Dat is een forse stijging ten opzichte van 2022 (223.000, +33 procent). Daarvan hebben 151.000 gasten overnacht in volledige woningen (vakantieverhuur) en 146.000 gasten in kamers (B&B). Het aantal gasten ligt wel nog altijd veel lager dan vóór de coronacrisis en de invoering van de registratieplicht. In 2019 waren er nog 648.000 gasten. Samen hebben deze gasten gezorgd voor ruim 1.011.000 overnachtingen: 514.000 in volledige woningen (vakantieverhuur) en 497.000 in kamers (B&B) (figuur 4.5). In Bijlage 2 staat beschreven hoe deze schatting tot stand is gekomen.

Figuur 4.5 Gasten en gastenovernachtingen in volledige woningen en kamers, 2023

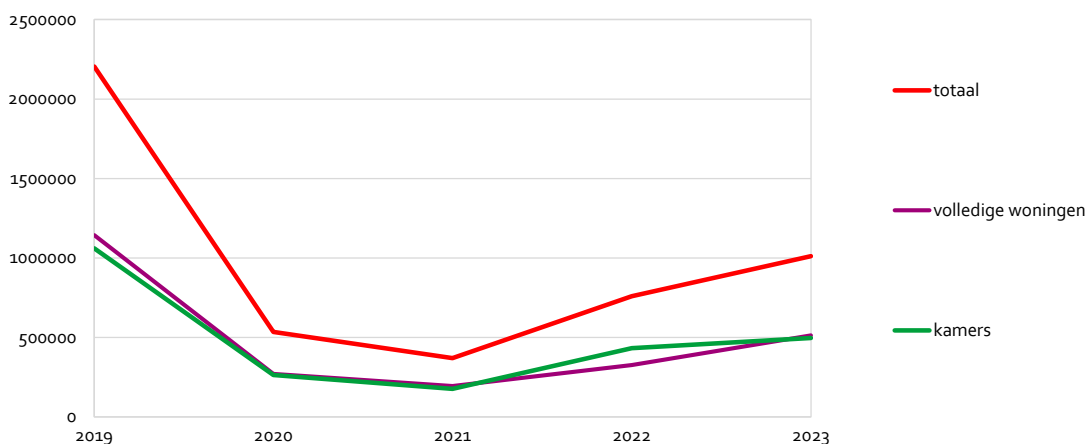


bron: InsideAirbnb (2023)

Ook het aantal gastenovernachtingen is als gevolg van de coronacrisis en de registratieplicht sterk gedaald. In 2019, het laatste jaar vóór de coronacrisis, waren er nog 2,2 miljoen gastenovernachtingen via Airbnb. Na 2019 is het aantal gastenovernachtingen door de coronacrisis in een vrije val terecht gekomen: in 2020 waren er bijna 535.000 overnachtingen, en in 2021 is dit verder gedaald naar ruim 370.000. Tussen 2021 en 2022 is er weer sprake van een verdubbeling (+105 procent), die verklaard kan worden door het vervallen van de meeste coronamaatregelen met een aantrekkelijk toerisme als gevolg. Deze stijging zet door, maar vlagt wel af, tussen 2022 en 2023 (+33 procent). Het aantal overnachtingen blijft echter ver achter bij de aantallen vóór de coronacrisis. Ten opzichte van 2019 is er in 2023 sprake van een daling van -54 procent. Dat kan worden verklaard door het verkleinde aanbod als gevolg van de registratieplicht.

Bij volledige woningen groeit het aantal gastenovernachtingen sterker dan bij kamers: +58 procent tegenover +15 procent. Bij kamers zien we dat de groei van het aantal overnachtingen sinds 2022 afvlakt. Tussen 2021 en 2022 kenden kamers juist nog een veel sterkere groei dan woningen (figuur 4.6 en tabel 4.7). Dit kwam mogelijk doordat kamerverhuur aan minder regels is gebonden dan de verhuur van volledige woningen. Zo kunnen kamers onbeperkt worden verhuurd, terwijl woningen te maken hebben met de 30-dagen regel. Sinds 2022 is het aanbod kamers op Airbnb echter zowel absoluut als relatief afgenomen.

Figuur 4.6 Gastenovernachtingen via Airbnb, 2019-2023



bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ InsideAirbnb (2023)

Tabel 4.7 Het aantal gasten, object- en gastenovernachtingen op Airbnb, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023	mutatie 2022- 2023 %	mutatie 2019- 2023 %
volledige woning							
gasten	336.000	80.000	52.000	96.000	151.000	57	-55
objectovernachtingen	381.000	90.000	59.000	109.000	171.000	57	-55
gastenovernachtingen	1.143.000	271.000	176.000	326.000	514.000	58	-55
kamers							
gasten	312.000	77.000	57.000	127.000	146.000	15	-53
objectovernachtingen	531.000	132.000	97.000	217.000	249.000	15	-53
gastenovernachtingen	1.061.000	263.000	194.000	433.000	497.000	15	-53
totaal kamers en woningen							
gasten	648.000	157.000	109.000	223.000	297.000	33	-54
objectovernachtingen	912.000	222.000	156.000	325.000	420.000	29	-54
gastenovernachtingen	2.204.000	535.000	370.000	759.000	1.011.000	33	-54

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ InsideAirbnb (2023)

4.5 Spreiding listings en overnachtingen over stadsdelen en wijken in Amsterdam

Tabel 4.8 laat zien dat de meerderheid van de Airbnb listings (84 procent) te vinden is in de stadsdelen binnen de ring (Centrum, West, Zuid en Oost). Dat is gelijk aan 2022. Stadsdeel West telt het hoogste aantal listings: 28 procent van het stedelijke totaal is hier te vinden. In 2022 had Centrum nog het hoogste aandeel, nu is daar 22 procent van het aanbod te vinden. Ook Zuid (20 procent) en Oost (15 procent) tellen relatief veel Airbnb-aanbod. Het aanbod buiten de ring, en vooral in Zuidoost en Weesp, is aanzienlijk kleiner.

Het aanbod is in alle stadsdelen afgenomen tussen 2019 en 2023, met de sterkste afname in Nieuw-West (-66 procent) en Oost (-65 procent), en de kleinste afname in Zuidoost (-47 procent). Tussen 2022 en 2023 heeft in de meeste stadsdelen een stijging plaatsgevonden, het meest in West (+25 procent) en Noord (+23 procent). Alleen in Centrum is er sprake van een afname (-5 procent). Voor Weesp waren in 2023 alleen data beschikbaar voor de wijk Driemond, wat de sterke afname van het aanbod in dit stadsgebied verklaart.

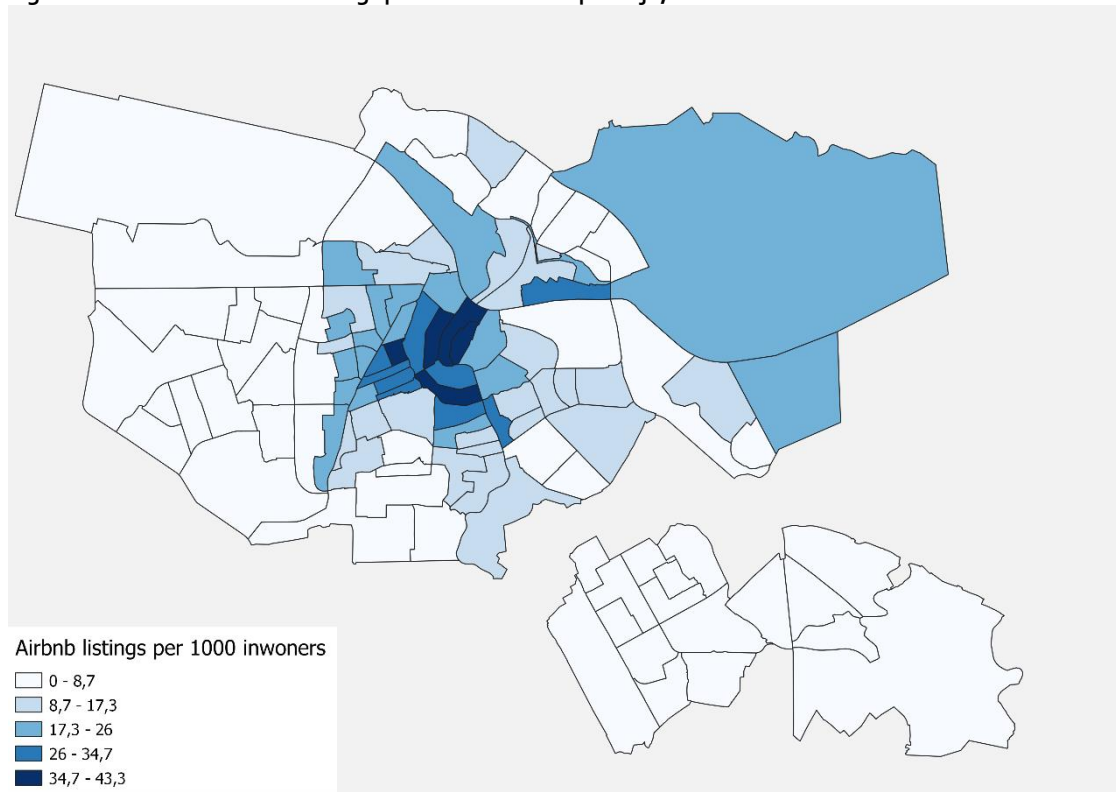
Tabel 4.8 Aanbod listings op Airbnb naar stadsdeel, 2019-2023

	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2022-2023	2019-2023
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	verschil %	verschil %
West	8.541	29	6.741	30	6.256	30	2.423	25	3.033	28	25	-64
Centrum	6.523	22	4.711	21	4.334	20	2.473	26	2.361	22	-5	-64
Zuid	5.992	20	4.714	21	4.403	21	1.810	19	2.137	20	18	-64
Oost	4.629	16	3.689	16	3.373	16	1.322	14	1.605	15	21	-65
Noord	1.761	6	1.436	6	1.363	6	758	8	934	9	23	-47
Nieuw-West	1.547	5	1.159	5	997	5	465	5	533	5	15	-66
Zuidoost	320	1	240	1	368	2	143	1	169	2	18	-47
Weesp	132	1	7	0	.	.
Westpoort	18	0	11	0	8	0	11	0
Onbekend	61	0	44	0	51	0	16	.
Amsterdam totaal	29.331	100	22.701	100	21.163	100	9.581	100	10.830	100	13	-63

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ InsideAirbnb (2023)

Wanneer we kijken naar de spreiding over de wijken valt een sterke concentratie op in de wijken in Centrum, West en Zuid. Het grootste aantal listings per 1000 inwoners wordt gevonden in Burgwallen-Oude Zijde (43,3), gevolgd door De Weteringschans (37,7), Da Costabuurt (37,3), Burgwallen-Oude Zijde (37,2), Grachtengordel-West (35,1), Grachtengordel-Zuid (31,0) en Oude Pijp (30,6) (figuur 4.9). Daarnaast zijn er in de zuidelijke wijken van Noord en in Waterland relatief veel listings per 1000 inwoners te vinden. Soms gaat het hier wel om lage absolute aantallen en lage inwonersaantallen. De meeste wijken buiten de ring hebben minder dan 8,7 listings per 1000 inwoners. Van Weesp zijn geen data over 2023 bekend.

Figuur 4.9 Het aantal Airbnb listings per 1000 inwoners per wijk, 2023



bron: O&S/ InsideAirbnb (2023)

Bij overnachtingen via Airbnb zien we een nog sterkere concentratie in stadsdeel Centrum: 36 procent van alle overnachtingen heeft hier plaatsgevonden (tabel 4.10). Het aandeel overnachtingen dat in stadsdeel Centrum plaatsvindt is wel licht gedaald: in 2021 vond nog 43 procent van de overnachtingen hier plaats en in 2022 38 procent. Op ruime afstand van Centrum volgen stadsdelen West (21 procent), Zuid (15 procent) en Oost (11 procent).

In absolute zin is het aantal overnachtingen in ieder stadsdeel sterk gedaald tussen 2019 en 2023, een afname tussen de -15 procent (in Zuidoost) en -60 procent (in West en Zuid). Tussen 2022 en 2023 zien we juist weer een toename in vrijwel ieder stadsdeel: tussen 26 procent (in Centrum) en 74 procent (in Zuidoost). Zuidoost kent de sterkste toename, maar telt in absolute zin relatief weinig overnachtingen. Binnen de Ring kent West de sterkste toename: +52 procent. Enkel Weesp kent een afname, maar dit wordt verklaard doordat alleen voor de wijk Driemond data beschikbaar zijn in 2023.

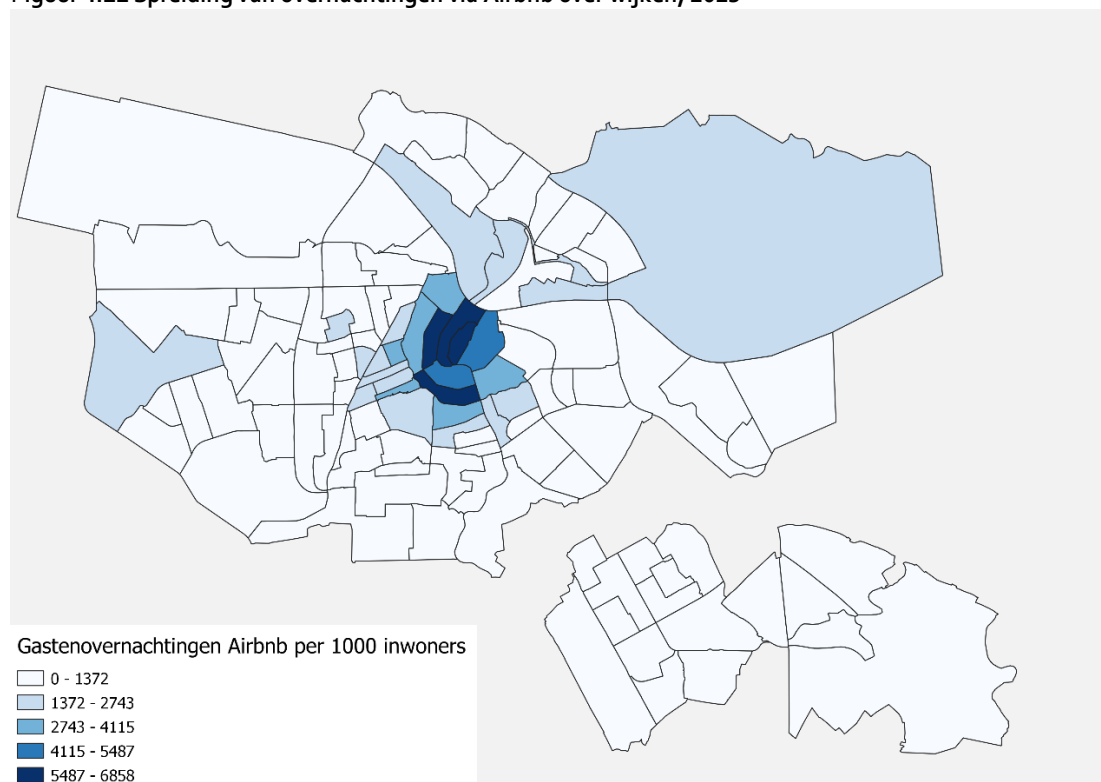
Tabel 4.10 Overnachtingen via Airbnb naar stadsdeel, 2019-2023

	2019		2020		2021		2022		2023		2022- 2023 verschil %	2019- 2023 verschil %
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Centrum	725.632	33	212.305	40	158.767	43	286.590	38	360.579	36	26	-50
West	526.027	24	117.287	22	73.997	20	138.950	18	211.119	21	52	-60
Zuid	387.396	18	79.756	15	51.901	14	119.557	16	154.815	15	29	-60
Oost	274.457	12	59.870	11	37.885	10	78.408	10	111.839	11	43	-59
Noord	142.282	6	32.725	6	20.132	5	61.098	8	84.307	8	38	-41
Nieuw-West	122.468	6	26.898	5	21.514	6	41.688	5	61.697	6	48	-50
Zuidoost	24684	1	5623	1	4471	1	12.117	2	21.042	2	74	-15
Weesp	11.913	2	281	0	-98	.
Westpoort	1160	0	115	0	217	0	1.186	0	.	.	.	-100
onbekend	1466	0	7.914	1	5.359	1	-32	.
Amsterdam	2.204.105	100	534.578	100	370.349	100	759.420	100	1.011.037	100	33	-54

bron: O&S/Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)/ InsideAirbnb (2023)

De spreiding over wijken toont eveneens een sterke concentratie in het Centrum. Het grootste aantal overnachtingen per 1000 inwoners wordt gevonden in Burgwallen-Oude Zijde (6.858), Burgwallen-Nieuwe Zijde (6.768), Grachtengordel-West (6.385) en De Weteringschans (5.623) (figuur 4.11). Buiten het Centrum kennen vooral de Da Costabuurt, Vondelparkbuurt en Oude Pijp relatief veel overnachtingen per 1000 inwoners.

Figuur 4.11 Spreiding van overnachtingen via Airbnb over wijken, 2023



bron: O&S/ InsideAirbnb (2023)

5 Overige logiesaccommodaties: campings, huisjesterreinen, jachthavens en cruise

Dit hoofdstuk beschrijft het verblijfstoerisme op campings, cruiseschepen en in jachthavens. De gegevens zijn gebaseerd op schattingen, maatwerk en publicaties van derden. Omdat betrouwbare registraties en harde cijfers over de afgelopen jaren vaak ontbreken, geeft dit hoofdstuk een indicatie van het verblijf buiten hotels. Meer actuele en gedetailleerde cijfers en informatie over de databronnen, methoden en definities staat in bijlage 1 en 2 van dit rapport en online in het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

5.1 Campings en vakantieparken MRA: vraag en aanbod 2022

In Nederland vindt elk jaar iets meer dan de helft van alle overnachtingen plaats op kampeer- en huisjesterreinen. In 2023 waren er meer dan tachtig miljoen overnachtingen op campings en vakantieparken, drie procent meer dan in 2022. De meerderheid van de gasten is Nederlands (68 procent). Circa zes procent van alle overnachtingen op campings en overige verblijfsrecreatie logiesvormen in Nederland vinden plaats in de MRA.

Gemiddeld vonden er op kampeerterreinen in de MRA tussen 2019 en 2022 1,3 miljoen overnachtingen plaats (tabel 5.1). Daarvan waren er 286.000 in Amsterdam, inclusief de camping in het Amsterdamse Bos. De meeste overnachtingen vonden plaats in Flevoland (477.000). Hier bevinden zich ook de meeste accommodaties en slaapplekken. In Amsterdam bevinden zich vijf campings.

Tabel 5.1 Schatting van het aantal overnachtingen op kampeerterreinen in de MRA, periode 2019-2022, en de capaciteit in 2022

	aantal accommodaties 2022	aantal slaapplekken 2022	overnachtingen gemiddelde 2019-2022
Flevoland	38	17.487	477.000
Groot-Amsterdam	18	9.457	385.000
wv. Amsterdam*	5	.	286.000
IJmond	19	7.236	225.000
Agglomeratie Haarlem	6	.	194.000
Het Gooi en Vechtstreek	5	.	16.000
Zaanstreek	3	.	.
MRA totaal	89	34.180	1.297.000

* Inclusief campings op het grondgebied van Amstelveen

bron: CBS

Daarnaast vonden er gemiddeld 2,3 miljoen overnachtingen plaats op huisjesterreinen in de MRA (tabel 5.2). Ruim de helft daarvan vond plaats in Flevoland (1,4 miljoen). Flevoland kent ook het hoogste aantal slaapplekken binnen de regio (12.000). Groot-Amsterdam telt het grootste aantal huisjesterreinen (26), maar deze zijn gemiddeld kleiner dan in Flevoland. De gemeente Amsterdam telt acht huisjesterreinen met 324 slaapplekken. Hier werd 72.000 keer overnacht.

Tabel 5.2 Schatting van het aantal overnachtingen op huisjesterreinen in de MRA, periode 2019-2022, en de capaciteit in 2022

	aantal accommodaties 2022	aantal slaapplekken 2022	overnachtingen gemiddelde 2019-2022
Flevoland	24	12.436	1.358.000
Groot-Amsterdam	26	6.365	599.000
wv. Amsterdam	8	324	72.000
Zaanstreek	.	.	.
overige: Agglomeratie Haarlem, Het Gooi en Vechtstreek, IJmond	24	7.367	325.000
MRA totaal	74	26.168	2.282.000

bron: CBS

5.2 Verblifsrecreatie in jachthavens

Jachthavens bieden ligplekken voor vaste leden van watersportverenigingen of jaarkaarthouders. Een vaste ligplek is een plaats voor een boot die op seizoens- of jaarbasis wordt verhuurd. Sommige jachthavens bieden daarnaast ook plaats aan boten van passanten, die eventueel overnachten op hun boot in de haven. Een specifieke passantenplek wordt vrijgehouden voor passanten en wordt niet op seizoenbasis verhuurd. Niet verhuurde of tijdelijk vrijgekomen vaste plekken worden ook aan passanten verhuurd, bijvoorbeeld wanneer vaste ligplekhouders op hun beurt ergens heen varen. Gratis ligplekken in het buitengebied vallen niet onder deze definitie van 'jachthaven'.

In totaal zijn er 239 jachthavens in de MRA. Deze jachthavens tellen samen ruim 31.800 vaste ligplekken en 1.500 passantenplekken. De vaste plekken zijn gemiddeld voor 91 procent bezet, wat betekent dat passanten ook op de niet-bezette vaste plekken kunnen overnachten.

Passanten zijn goed voor circa 357.000 persoonsovernachtingen in de MRA, waarvan er 79.000 in de gemeente Amsterdam (zie tabel 5.3).

Binnen de MRA heeft Gooi en Vechtstreek de meeste ligplekken voor boten, maar de meeste overnachtingen door passanten worden gedaan in de gemeente Amsterdam en regio IJmond. Passanten blijven gemiddeld ongeveer twee nachten met hun boot liggen in de jachthavens van Amsterdam en IJmond (bron: Waterrecreatie Advies). Gegevens in tabel 5.3 zijn verzameld in de periode 2016-2017 en aangevuld met gegevens uit onderzoek in 2007. Er is geen update van deze cijfers beschikbaar voor 2018-2023.

Tabel 5.3 Capaciteit jachthavens en overnachtingen door passanten op jaarbasis, 2017

	aantal havens	aantal ligplaatsen	bezettingsgraad	aantal plaatsen voor passanten	personen aan boord per jaar	verblijfsduur (nachten)	aantal overnachtingen door passanten
Amsterdam	58	5.101	95%	251	42.000	1,9	79.000
IJmond	6	1.852	83%	20	40.000	2,0	79.000
Waterland+	21	3.430	81%	345	42.000	1,4	59.000
Flevoland–	18	4.795	82%	312	27.000	1,9	52.000
Gooi en Vechtstreek	64	9.860	93%	248	29.000	1,6	47.000
agglomeratie Haarlem	14	842	99%	140	18.000	1,1	19.000
Amstel-Meerlanden	40	4.054	97%	108	8.000	1,6	12.000
Zaanstreek	18	1.905	96%	77	5.000	1,5	7.000
Totaal MRA	239	31.839	91%	1.501	210.000	1,7	357.000

Bron: Waterrecreatie Advies

5.3 Passagiers van cruiseschepen

In deze rapportage wordt de omvang van de cruisesector bepaald aan de hand van het aantal passagiers per jaar. Cruiseschepen die Amsterdam in 2019 aandeden, hadden in totaal 749.000 passagiers aan boord. Waar zeecruise en riviercruise in 2018 nog een ongeveer even groot deel van deze passagiers voor hun rekening namen, zien we in 2019 een groter aandeel voor riviercruise: 459.000 passagiers, tegenover 290.000 zeecruise passagiers (tabel 5.4). Deze passagiers waren ten minste één dag in Amsterdam, maar een deel verbleef er enkele nachten. Passagiers (en bemanningsleden) van cruises die starten en/of eindigen in Amsterdam verblijven voor of na de cruise vaak één of twee dagen in de stad (overwegend in hotels). In 2016 bleef zestig procent van de turn-around passagiers overnachten in Amsterdam, bij 75 procent van deze passagiers ging het om één tot twee nachten (Amsterdam Cruise Port, 2016). Het totaal aantal overnachtingen door cruise-passagiers is daarom niet bekend. Een deel van deze overnachtingen wordt verwerkt in de statistieken van de hotelovernachtingen.

De coronapandemie had in 2020 en 2021 een grote impact op de cruisebranche. Aan het begin van de pandemie waren er uitbraken aan boord van meerdere cruiseschepen, waarna de outbreakmanagement-maatregelen voor de havens die de cruiseschepen ontvangen én voor de cruiserederijen waren aangescherpt. Veel cruiserederijen hebben door de coronapandemie wereldwijd hun vaarten opgeschort.

Voor 2022 en 2023 heeft Amsterdam Cruise Port (ACP) nog geen cijfers over aantallen passagiers gepubliceerd. In de Toerismeprognose Amsterdam 2023-2025 heeft O&S het aantal cruise-passagiers geschat op 500.000 in 2022 en 700.000 in 2023. Daarmee zou het aantal in 2023 weer ongeveer op het pre-coronaniveau liggen.

Tabel 5.4 Aantal en mutatie passagiers van zee- en riviercruise in MRA

	zee	zee	zee	rivier	rivier	rivier	totaal	totaal	totaal
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Amsterdam	289.953	0	4.806	459.073	33.660	80.160	749.026	33.660	84.966
IJmuiden	151.433	0	0	x	x	x	151.433	0	0
Zaanstad	x	x		19.105	6.480	7.830	19.105	6.480	7.830
totaal	441.386	0	4.806	478.178	40.140	87.990	919.564	40.140	92.796

bron: ACP

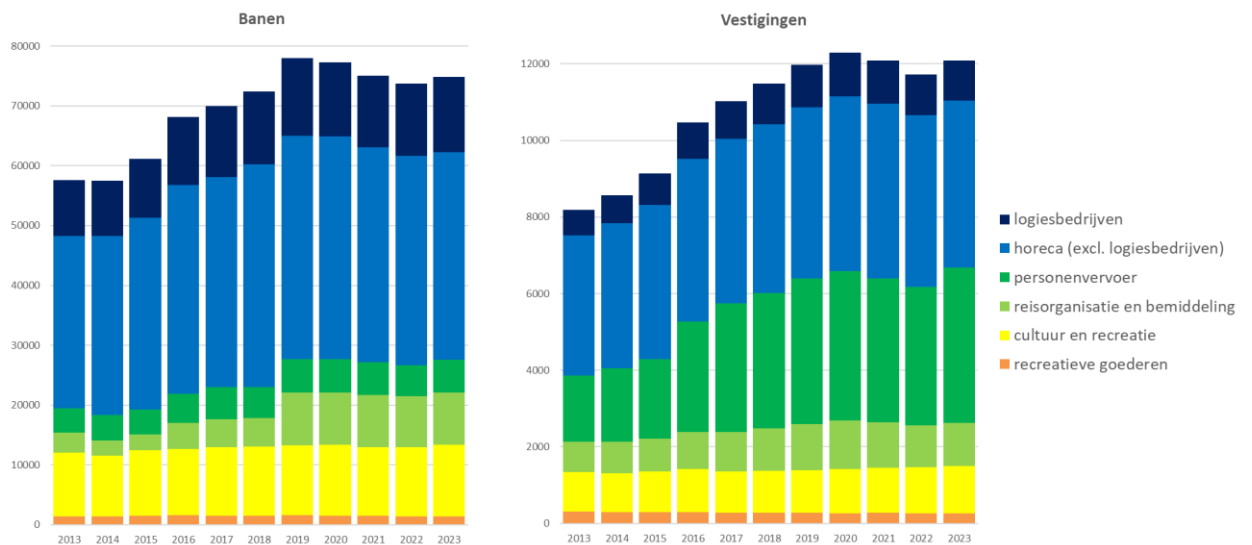
6 Banen en vestigingen in toerismesector in Amsterdam

Verschillende branches die geassocieerd worden met vakanties, toerisme en vrijetijdsbesteding worden gerekend tot de toeristische sector, namelijk: logies, horeca, cultuur, recreatie, vervoer, reisbemiddeling en toeristische goederen. Deze sector is gedefinieerd op basis van vestigingen met overeenkomstige SBI-codes. De bedrijven in de toeristische sector bedienen zowel Nederlanders, als buitenlanders en zowel bezoekers als inwoners en forensen. Horeca en Taxi's zijn gericht op de klanten die zich in Nederland bevinden, maar bedrijven in reisbemiddeling bedienen ook buitenlandse klanten die niet naar Nederland reizen. Sommige van deze bedrijven zijn volledig afhankelijk van bezoekers, zoals hotels, reisbureaus en toeristische attracties. Anderzijds zijn er bedrijven die producten en diensten leveren aan bezoekers, maar hier niet volledig afhankelijk van zijn, zoals winkels en vervoer. Van deze bedrijfstakken heeft slechts een deel van de economische activiteiten betrekking op toerisme (CBS, 2021). Meer actuele en gedetailleerde cijfers staan online in het Dashboard Metropoolregio en het Dossier Toerisme.

6.1 Lichte stijging vestigingen en banen in toeristische sector in 2023

Het aantal banen en vestigingen in de toerismesector is tot 2019 sterk gestegen om vervolgens te dalen als gevolg van de coronacrisis van 2020 en 2021. In 2023 zijn er bijna 75.000 banen in de toerismesector in Amsterdam. Het aantal vestigingen bedraagt iets meer dan 12.000 vestigingen. Dit komt neer op tien procent van alle banen in Amsterdam en zes procent van alle vestigingen in Amsterdam. Het aantal banen en vestigingen ligt wat hoger dan in 2022, maar nog iets onder het pre-corona niveau (figuur 6.1).

Figuur 6.1 Banen en vestigingen toerismesector, 2013-2023 (absolute aantallen)



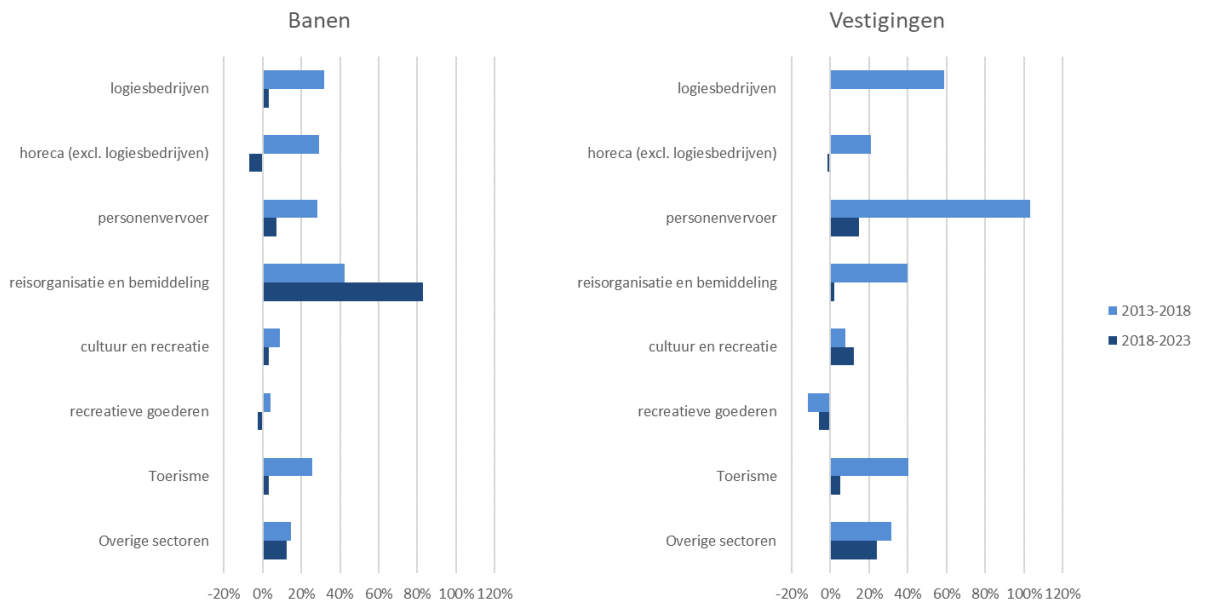
bron: Lisa

Wanneer we de tienjaardynamiek in deze sector in twee perioden opdelen, dan wordt de eerste vijf jaar gekenmerkt door sterke groei (+40 procent vestigingen, +26 procent banen), terwijl de tweede vijf jaar gekenmerkt wordt door gematigde groei (+5 procent vestigingen, +3 procent banen). In de rest van de economie steeg het aantal banen tussen 2018 en 2023 met 12 procent en het aantal vestigingen met 24 procent.

Binnen de toerismesector valt op dat het aantal banen en vestigingen tussen 2013 en 2018 bij bijna alle deelsectoren toenam (met uitzondering van het aantal vestigingen in de deelsector detailhandel voor recreatieve goederen), met uitschieters bij het personenvervoer (+103 procent vestigingen) en reisorganisaties en bemiddeling (+42 procent banen). In deze periode is de taximarkt verder geliberaliseerd met de komst van Uber. Daarnaast zijn er veel zelfstandigen gestart in de reissector (als gids of reisleader).

Tussen 2018 en 2023 bleef het aantal banen in de deelsector 'reisorganisatie en bemiddeling' nog steeds stijgen (+83 procent banen). Het aantal banen en vestigingen bij de recreatieve detailhandel daalde verder (-3 procent banen en -6 procent vestigingen). Daarnaast daalde ook het aantal banen en vestigingen in de horeca (-7 procent banen en -1 procent vestigingen) (figuur 6.2).

Figuur 6.2 Ontwikkeling banen en vestigingen deelsector toerisme over 5 jaar; 2013-2018 en 2018-2023 (%)

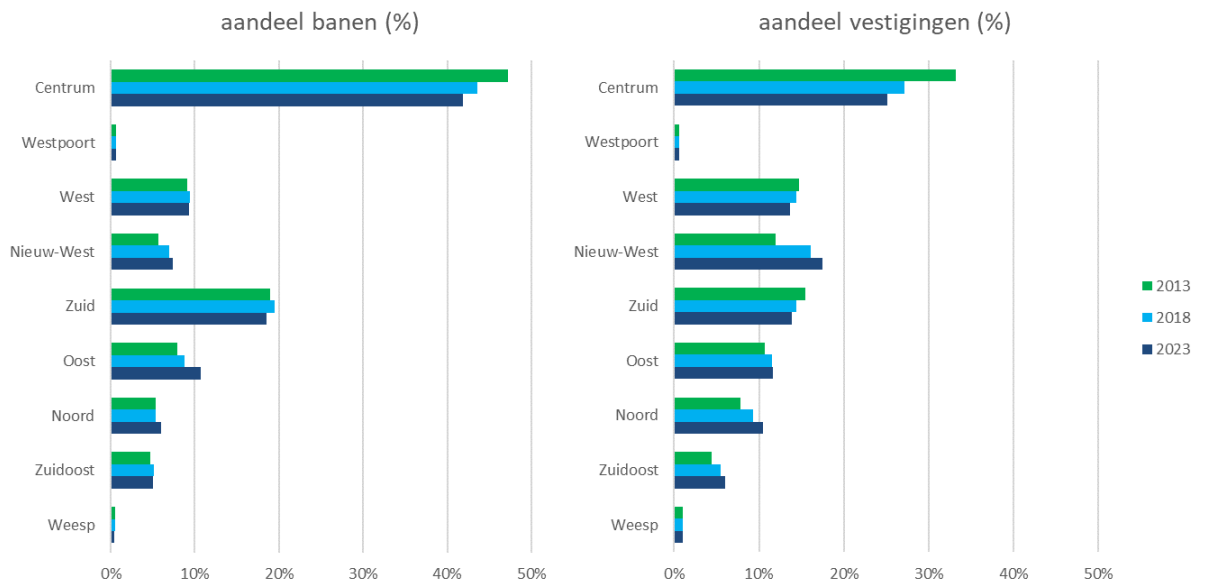


bron: Lisa

6.2 Toerismesector dijt uit naar stadsdelen buiten het Centrum

De toerismesector is voornamelijk geclusterd in stadsdeel Centrum. Hier zijn de meeste hotels, souvenirwinkels, cafés en culturele voorzieningen te vinden. In 2013 was hier 47 procent van de banen en 33 procent van de vestigingen in de toerismesector gevestigd (zie figuur 6.3). In 2023 is dit gedaald naar respectievelijk 42 procent van het totale aantal banen en 25 procent van het totale aantal vestigingen in deze sector. Dit lagere aandeel wordt veroorzaakt door een absolute daling van het aantal banen en vestigingen in Centrum, in combinatie met een absolute stijging in de meeste andere stadsdelen. Het aantal banen en vestigingen in de toerismesector neemt in de laatste vijf jaar dus toe, maar alleen buiten Centrum.

Figuur 6.3 Aandeel banen en vestigingen toerisme per stadsdeel, 2013, 2018 en 2023 (%)

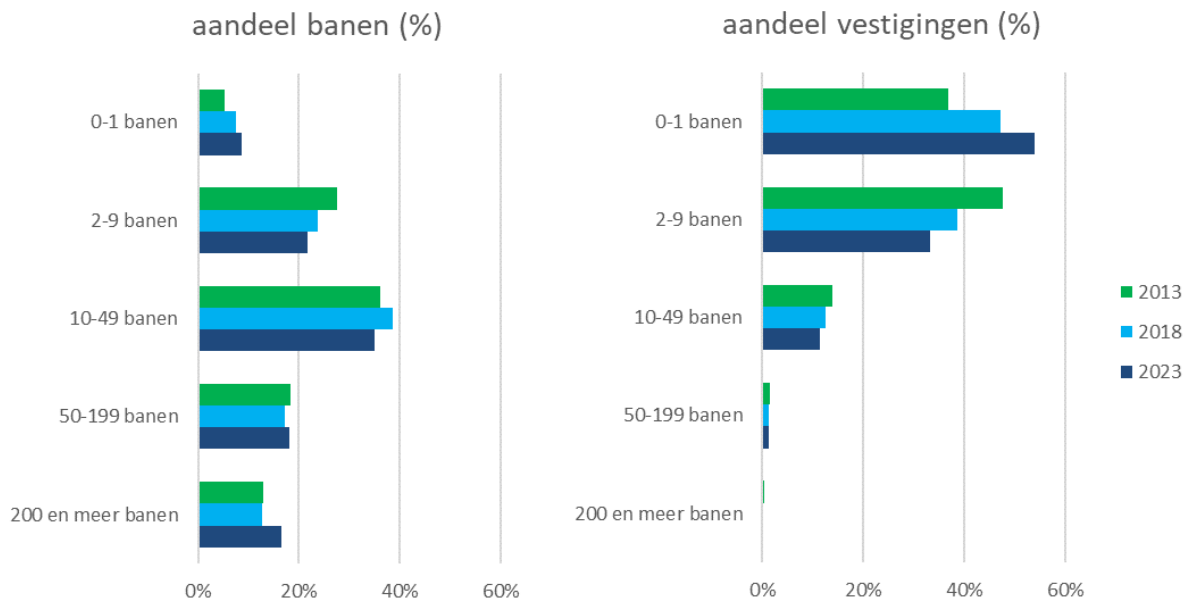


bron: Lisa

6.3 Meer kleine vestigingen

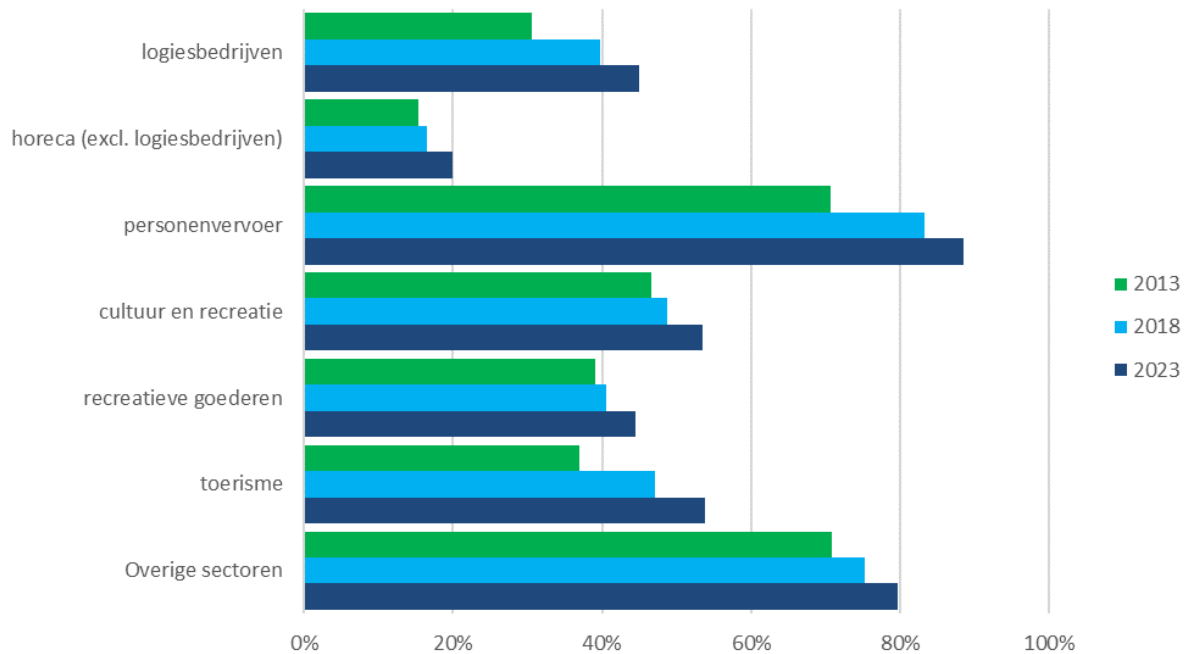
De ontwikkeling van banen en vestigingen naar bedrijfsgrootte is gepresenteerd in figuur 6.4 en 6.5. In 2023 is het aandeel kleine vestigingen (met maximaal 1 fulltime of parttimebaan) in de toerimesector 54 procent. Dit is een relatief groter aandeel dan in 2013 (37 procent). Het aandeel vestigingen met 2 tot 9 banen daalde tussen 2013 en 2023 juist scherp van 48 procent naar 33 procent. Het aandeel kleine bedrijven met 1 werkzame persoon steeg het snelst in de sector personenvervoer: van 71 procent naar 89 procent (zie figuur 6.5). Ook het aandeel kleine logiesbedrijven met maximaal 1 werkzame persoon nam substantieel toe, van 31 procent naar 45 procent.

Figuur 6.4 Grootteklasse in de toerismesector, 2013, 2018, 2023 (%)



bron: Lisa

Figuur 6.5 Aandeel vestigingen met 0 tot 1 werkzame personen per deelsector van de toerismesector, 2013, 2018, 2023 (%)



bron: Lisa

Bijlage 1 Onderliggende cijfers

De actuele cijfers zijn te volgen via het [Dashboard Metropoolregio](#).

Gasten en overnachtingen MRA

Tabel 6.1a Overnachtingen in hotels en vergelijkbare accommodaties naar COROP- gebied, 2022-2023

	totaal	totaal	Nederlanders	Nederlanders	buitenlanders	buitenlanders
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Agglomeratie Haarlem	847.000	1.049.000	386.000	381.000	461.000	668.000
Groot Amsterdam, waaronder	20.561.000	25.479.000	4.827.000	5.500.000	15.734.000	19.979.000
Amsterdam	16.775.000	20.385.000	3.369.000	3.646.000	13.406.000	16.739.000
Amstel- Meerlanden/Waterland+	3.786.000	5.094.000	1.458.000	1.854.000	2.328.000	3.240.000
Het Gooi en Vechtstreek	356.000	271.000	183.000	134.000	173.000	137.000
IJmond	417.000	446.000	297.000	310.000	121.000	136.000
Zaanstreek	383.000	439.000	104.000	97.000	279.000	341.000
Flevoland	582.000	662.000	384.000	506.000	198.000	156.000
MRA totaal	23.146.000	28.346.000	6.181.000	6.928.000	16.966.000	21.417.000
Nederland totaal	55.118.000	61.976.000	28.437.000	28.737.000	26.681.000	33.240.000

bron: CBS

Tabel 6.1b Gasten in hotels en vergelijkbare accommodaties naar COROP- gebied, 2022-2023

	totaal	totaal	Nederlanders	Nederlanders	Buitenlands.	buitenlands.
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Agglomeratie Haarlem	448.000	522.000	255.000	254.000	193.000	268.000
Groot Amsterdam, waaronder	9.592.000	11.702.000	2.698.000	3.080.000	6.894.000	8.622.000
Amsterdam	7.413.000	8.869.000	1.774.000	1.903.000	5.639.000	6.965.000
Amstel- Meerlanden/Waterland+	2.179.000	2.833.000	924.000	1.177.000	1.255.000	1.657.000
Het Gooi en Vechtstreek	191.000	144.000	110.000	85.000	81.000	59.000
IJmond	220.000	239.000	170.000	182.000	51.000	58.000
Zaanstreek	168.000	191.000	63.000	60.000	105.000	131.000
Flevoland	285.000	288.000	196.000	225.000	88.000	63.000
MRA totaal	10.904.000	13.086.000	3.492.000	3.886.000	7.412.000	9.201.000
Nederland totaal	29.258.000	32.182.000	17.144.000	17.287.000	12.114.000	14.894.000

bron: CBS

Tabel 6.2a Overnachtingen in verblijfsrecreatieve logiesvormen, o.a. kampeer-en huisjesterreinen naar COROP-gebied, 2022-2023

	totaal	totaal	Nederlanders	Nederlanders	Buitenlandrs.	buitenlandrs.
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Agglomeratie Haarlem	1.095.000	1.061.000	482.000	373.000	613.000	688.000
Groot Amsterdam	1.394.000	1.110.000	778.000	443.000	616.000	667.000
Het Gooi en Vechtstreek	151.000	141.000	88.000	75.000	63.000	66.000
IJmond	487.000	370.000	325.000	235.000	162.000	135.000
Zaanstreek	8.000	31.000	6.000	25.000	2.000	6.000
Flevoland	2.231.000	2.352.000	1.545.000	1.533.000	686.000	820.000
MRA totaal	5.366.000	5.065.000	3.224.000	2.684.000	2.142.000	2.382.000
Nederland totaal	77.520.000	80.296.000	56.041.000	54.432.000	21.479.000	25.864.000

bron: CBS

Tabel 6.2b Gasten in verblijfsrecreatieve logiesvormen, o.a. kampeer-en huisjesterreinen naar COROP- gebied, 2022-2023

	totaal	totaal	Nederlanders	Nederlanders	Buitenlandrs.	buitenlandrs.
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Agglomeratie Haarlem	272.000	258.000	128.000	99.000	143.000	159.000
Groot Amsterdam	330.000	328.000	183.000	125.000	147.000	203.000
Het Gooi en Vechtstreek	29.000	29.000	18.000	18.000	11.000	12.000
IJmond	101.000	85.000	65.000	57.000	36.000	28.000
Zaanstreek	2.000	9.000	1.000	6.000	1.000	3.000
Flevoland	517.000	522.000	380.000	353.000	136.000	169.000
MRA totaal	1.251.000	1.231.000	775.000	658.000	474.000	574.000
Nederland totaal	16.742.000	17.222.000	12.274.000	11.813.000	4.468.000	5.409.000

bron: CBS

Logiesaanbod in MRA

Tabel 6.3 Hotels, kamers en bedden naar gebied/ gemeente (begin)

	juli 2022	juli 2022	juli 2022	juli 2023	juli 2023	juli 2023	januari 2024	januari 2024	januari 2024
	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden
totaal Nederland	4.254	149.289	327.449	3.945	149.188	322.699	3.842	150.124	328.807
totaal MRA, waaronder	851	58.679	129.452	851	59.211	130.641	852	59.548	130.919
gemeenten MRA met meer dan 10 hotels en 1.000 bedden									
Amsterdam (incl. Weesp)	541	40.961	90.912	541	41204	91.560	543	41.436	91.917
Haarlemmermeer	45	8.672	17.811	44	8.758	17.941	44	8.680	17.971
Amstelveen	14	1.532	3.809	14	1.532	3.807	14	1.530	3.699
Haarlem	32	1.109	2.565	32	1.115	2.577	33	1.145	2.442
Almere	11	1.070	2.282	11	1.070	2.282	11	1.070	2.252
Zandvoort	59	918	1.965	60	923	1.979	60	923	1.988
Zaanstad	15	733	1.517	15	726	1.501	15	736	1.533
Velsen	12	501	1.015	12	501	1.015	12	500	1.033
stadsdelen Amsterdam indeling 2023									
A Centrum	279	14.440	31.865	277	14.465	31.899	279	14.721	32.344
K Zuid	89	7.926	16.410	89	7.928	16.523	87	7.902	16.395
M Oost	33	5.015	11.148	34	5.123	11.324	36	5.394	11.910
F Nieuw-West	30	4.800	10.892	30	4.800	11.012	30	4.837	10.897
E West	64	3.768	8.979	64	3.867	9.190	62	3.717	8.805
T Zuidoost	14	2.337	5.546	14	2.337	5.546	13	2.213	5.367
N Noord	22	2.150	4.982	22	2.150	4.958	25	2.118	5.105
S Weesp	8	285	607	9	294	625	9	294	614
B Westpoort	2	240	483	2	240	483	2	240	480
totaal regio, waaronder	310	17.718	38.540	310	18.007	39.081	309	18.112	39.002
MRA deelregio's indeling 2023									
Amstel Meerlanden	77	11.107	23.886	76	11.193	24.014	76	11.113	23.935
Zuid Kennemerland	98	2088	4.655	99	2099	4.681	101	2190	4697
Zaanstreek Waterland	68	1706	3.955	67	1608	3.752	66	1613	3766
Almere Lelystad	19	1.225	2.618	20	1.372	2.916	21	1.497	2.936
Gooi en Vechtstreek	22	783	1.652	22	926	1.944	22	977	2.050
IJmond	26	809	1.774	26	809	1.774	25	738	1.650

* voorlopige cijfers

bron: O&S

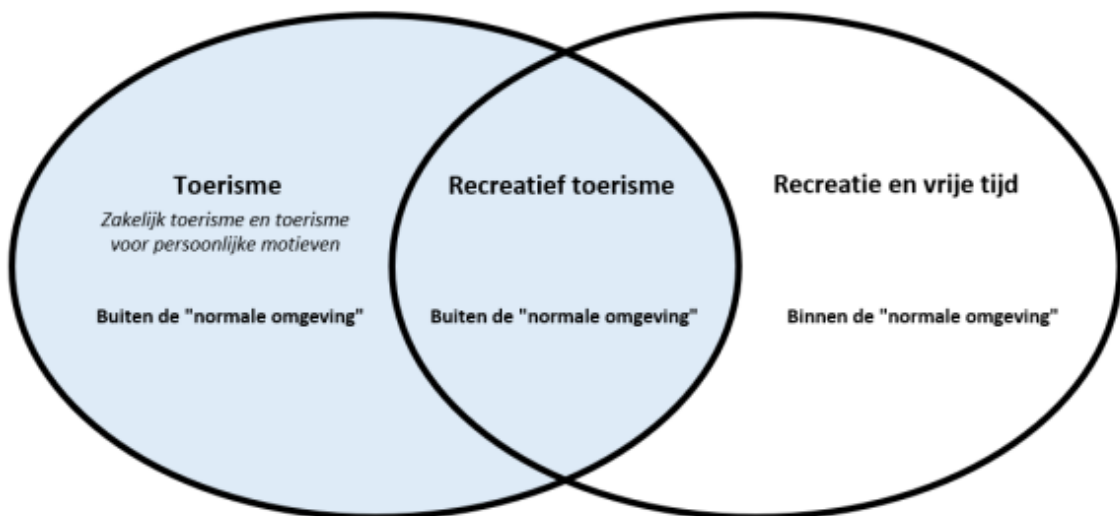
Bijlage 2 Definities, bronnen, methode

O&S houdt overnachtingsstatistieken ten behoeve van het overnachtingsbeleid van de gemeente Amsterdam en de Metropoolregio bij. O&S voert jaarlijks een hotelenquête uit en houdt eigen hoteldatabase en bedrijvenregister bij. Waar mogelijk wordt uitgegaan van de definities van het CBS. Ontbrekende registraties worden aangevuld met gegevens uit verschillende bronnen.

Definitie van toerisme (CBS)

O&S rapporteert (voor zover mogelijk) volgens de gestandaardiseerde concepten, definities en de beschikbare (landelijke) databronnen. De Nederlandse definities en databronnen zijn beschreven in de Landelijke Recreatie & Toerisme standaard 2030 (versie 2) (Landelijke Data Alliantie, 2022).

Schematische weergave toerisme en recreatie en vrije tijd (Landelijke Recreatie & Toerisme standaard 2030)



De definitie van het toerisme, die onder andere CBS toepast, luidt als volgt:

“Toerisme omvat de activiteiten van personen reizend naar en verblijvend op plaatsen buiten hun normale omgeving voor niet meer dan een jaar voor ontspanning, zakelijk verkeer en andere activiteiten die niet gerelateerd zijn aan een activiteit die beloond wordt vanuit de plaats die bezocht wordt.” De belangrijkste criteria zijn:

1. Tijd/plaats: Het begrip ‘normale omgeving’ maakt de definitie subjectief. Voor het afbakenen van de normale omgeving wordt binnen de gebruikte bronnen een tijds criterium gehanteerd. De normale omgeving wordt verlaten als een activiteit inclusief reistijd meer dan twee uur duurt, maar minder dan een jaar in beslag neemt.

2. Motief: De reden van de reis kan recreatief of zakelijk zijn, zolang er maar niet voor beloond wordt vanuit de bezochte plaats.

Bezoekersmotieven van forensen, studenten, pakketbezorgers, aannemers, mantelzorgers vallen hierbuiten. De definitie van toerisme en de haalbaarheid van de operationalisering zijn afgestemd op de betreffende databronnen (zie hieronder).

Databron: www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/toerisme

Databronnen bezoekersomvang

Toeristisch verblijf in hotels, hostels, campings en vakantieparken

Statistiek LogiesAccommodaties (SLA)

De SLA beschrijft het aantal gasten (buitenlands of binnenlands) en hun overnachtingen per type Nederlandse logiesaccommodatie. Een gast die meer dan twee maanden aaneengesloten verblijft in een logiesaccommodatie, wordt als vaste gast aangemerkt en telt niet mee voor de statistiek. Er wordt gekeken naar het aantal gasten en het aantal overnachtingen in hotels/hostels en in verblijfsrecreatieve logiesvormen (o.a. campings, vakantieparken e.d.):

1. Hotel, motels, pensions, appartementen met hoteldienstverlening, jeugdaccommodaties en B&B met minimaal 5 slaappleaatsen.
2. Kampeerterreinen met minimaal 4 toeristische slaappleaatsen en Huisjescomplexen met groepsaccommodaties met minimaal 10 slaappleaatsen.

Het gaat om geregistreeerde logiesaccommodaties. Hieronder valt niet de vakantieverhuur van woningen. De vakantieverhuur van woningen wordt apart geschat door O&S.

Databron: www.cbs.nl

Dagbezoekers

Het aantal binnen- en buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam wordt geschat op basis van drie bestaande landelijke onderzoeken die zich richten op drie groepen dagbezoekers:

1. *Binnenlandse bezoekers.* Op basis van enquêtes van NBTC naar dagbezoek wordt een aanname gemaakt van het aantal bezoeken aan Amsterdam van Nederlanders die in de MRA wonen en in de rest van Nederland. Vervolgens wordt op basis van de regionale bevolkingsprognose van het CBS per jaar geschat hoeveel binnenlandse bezoekers Amsterdam bezoeken
2. *Buitenlandse bezoekers uit Duitsland en België die vanuit de eigen woonplaats een dagbezoek brengen aan Amsterdam.* Hiervoor wordt op basis van NBTC-onderzoeken ingeschat welk aandeel van inwoners van de grensprovincies in België en Duitsland voor een dag Amsterdam bezoekt. Door dat aandeel te combineren met bevolkingscijfers van grensregio's ontstaat een schatting van het directe dagbezoek uit Duitsland en België.
3. *Buitenlandse bezoekers die buiten Amsterdam verblijven en voor een dag naar Amsterdam komen.* Voor deze groep gebruiken we de aantallen verblijfbezoekers in Nederland zoals ingeschat door NBTC, in combinatie met een inschatting van het aandeel buitenlandse verblijfsbezoekers dat Amsterdam bezoekt vanuit een verblijf elders in Nederland, op basis van NBTC onderzoek uit 2022.

Toeristisch verblijf in woningen

Het toeristisch verblijf in woningen is nog niet volledig in kaart gebracht en bevat overlap met hotelstatistieken. Gegevens in deze rapportage hebben daarom indicatief karakter.

Online verhuurplatforms

De verhuur van woningen aan toeristen wordt in kaart gebracht door middel van scraping van advertenties op Airbnb en/of andere online verhuurplatforms. Voor de MRA wordt het aanbod van woningen en kamers via online verhuurplatforms geschat op basis van de gegevens van het databedrijf AirDNA. De MRA-cijfers in deze rapportage zijn verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en InsideAirbnb. De informatie over de toeristische verhuur in Amsterdam wordt verzameld door de gemeente Amsterdam op een aantal manieren, waaronder scraping van Airbnb. De gegevens worden vervolgens bewerkt door O&S. Door de methodologische verschillen komen de gegevens van Sweco/Universiteit Utrecht niet volledig overeen met de gegevens die de gemeente Amsterdam zelf verzamelt en publiceert. Op meerdere aselecte momenten in een maand worden sinds 2016 door de Gemeente Amsterdam, afdeling Toezicht & Handhaving, Wonen metadata online opgehaald. Zie voor een toelichting de rapportage 'Toeristische verhuur van woonruimte' 2021 van de Afdeling Wonen. Alleen advertenties met een aangegeven locatie binnen de Gemeente Amsterdam zijn meegenomen. Sinds 2022 worden de data verzameld door een externe partij, welke gemiddeld meer data lijkt te kunnen ophalen en ook recensies op een later moment heeft kunnen terugvinden. Voor 2023 is gebruik gemaakt van data van InsideAirbnb. De door webscraping verkregen data zijn indicatief en kunnen door technische storingen mogelijk tot een kleine onderschatting van het totale aanbod leiden. Toch worden deze cijfers als uitgangspunt genomen, omdat we voor deze listings ook een schatting kunnen maken van het aantal overnachtingen, op basis van het aantal reviews.

Listings zijn advertenties van woningen en kamers die zijn aangeboden op Airbnb en vergelijkbare online platforms en die binnen het kalenderjaar ten minste één nacht beschikbaar zijn geweest voor verhuur. De dataset voor de MRA gemeenten is verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Het gaat hier om de gegevens van de platforms Airbnb en Vrbo. De cijfers zijn exclusief gemeenten Almere en Lelystad. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en Gemeente Amsterdam.

Actieve listings zijn advertenties van woningen en kamers die zijn aangeboden op Airbnb en vergelijkbare online platforms en waarvan kan worden vastgesteld dat deze minimaal één keer zijn geboekt in de afgelopen 12 maanden. De gegevens geven geen volledig, maar tot grote mate dekkend beeld van de omvang van de toeristische verhuur van woningen en kamers. De dataset voor de MRA gemeenten is verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Het gaat hier om de gegevens van de platforms Airbnb en Vrbo. De cijfers zijn exclusief gemeenten Almere en Lelystad. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en Gemeente Amsterdam.

Objectovernachtingen zijn nachten die binnen het kalenderjaar zijn gereserveerd in woningen en kamers op Airbnb en vergelijkbare online platforms. Deze cijfers beslaan de verhuuractiviteit op AirBnB, Vrbo en andere online verhuurplatforms. Een objectovernachting houdt geen rekening met de groepsgrootte. Het totaal aantal objectovernachtingen ligt daarom lager dan

het aantal persoonsovernachtingen. De gegevens geven geen volledig, maar tot grote mate dekkend beeld van de omvang van de toeristische verhuur van woningen en kamers. De dataset voor de MRA gemeenten is verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Het gaat hier om de gegevens van de platforms Airbnb en Vrbo. De cijfers zijn exclusief gemeenten Almere en Lelystad. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en Gemeente Amsterdam.

Persoonsovernachtingen zijn overnachtingen van personen in woningen en kamers die zijn aangeboden via online verhuurplatforms. Deze cijfers zijn alleen beschikbaar voor de gemeente Amsterdam. De informatie over de toeristische verhuur in Amsterdam wordt verzameld door de gemeente Amsterdam op een aantal manieren, waaronder scraping van Airbnb. Het aantal persoonsovernachtingen is een schatting gemaakt door O&S en geeft indicatie, maar geen volledig beeld.

Voor de bepaling van het aanbod aan woningen en kamers op Airbnb (listings) is er gekeken naar listings die gedurende het kalenderjaar ten minste één keer via webscraping gevonden zijn op de Airbnb site. Het is mogelijk dat een woning niet de gehele periode op Airbnb gestaan heeft.

Schatting aantal overnachtingen via Airbnb

Het aantal overnachtingen via Airbnb wordt niet gedeeld door Airbnb en ook niet bijgehouden door het CBS. Het aantal overnachtingen is ook niet direct via webscraping te achterhalen, maar valt wel te schatten op basis van het aantal recensies dat bij een advertentie wordt geplaatst. In het verleden zijn er schattingen gemaakt op basis van verschillende bronnen. In 2015 rapporteerde Airbnb over 575.000 gasten die gemiddeld 3,3 nachten in Amsterdam verbleven. Op basis van deze aantallen kan worden berekend dat er circa 1,9 miljoen overnachtingen waren. In 2016 waren er volgens Airbnb 770.000 overnachtende gasten die 3,2 nachten in Amsterdam verbleven. Dit betekent dat er ongeveer 2,5 miljoen overnachtingen via Airbnb plaatsvonden. Hoeveel van deze overnachtingen zijn geacommodeerd in woningen via vakantieverhuur of B&B is echter niet bekend. De overlap met hotelovernachtingen is ook niet bekend. In 2017 spreekt Ecorys (2018) van gemiddeld 3,4 overnachtingen van gasten van Airbnb en circa 2,5 miljoen overnachtingen in totaal. In deze rapportage doet O&S uitspraken over het aantal gasten en overnachtingen middels een eigen raming, op basis van het aantal unieke reviews dat in één jaar bij een specifieke listing geplaatst is (zie kader). Uiteraard bieden deze cijfers slechts een grove inschatting, aangezien niet iedere bezoeker een review schrijft.

Aannames schatting aantal overnachtingen

Een objectovernachting is een overnachting van een of meer personen in bijvoorbeeld een gehele woning of een privékamer. Er valt een inschatting te maken van het minimale aantal objectovernachtingen doordat bij de recensies een publicatiedatum is vermeld.

Bij de berekening van het aantal objectovernachtingen en gasten doen we een aantal aannames, gebaseerd op andere studies naar het aantal overnachtingen via Airbnb:

- **80 procent** van de gasten laat een review achter. De genoemde 80 procent is een schatting van het minimale aantal gebruikers dat een recensie schrijft. Er wordt uitgegaan van 80 procent zodat er een schatting van het minimale aantal objectovernachtingen kan worden gegeven, aangezien dit aandeel in werkelijkheid hoogst waarschijnlijk lager ligt (Sukel, 2018).

- Gasten verblijven gemiddeld **3,4 nachten** in een Airbnb accommodatie (Ecorys, 2018). Dat betekent dat gasten van Airbnb gemiddeld langer blijven dan gasten van hotels en pensions (ca. 2 nachten).
- Op basis van de gemiddelde capaciteit van de listings schatten we het gemiddeld aantal gasten per boeking op **3 personen** voor woningen, en **2 personen** voor kamers.
- Het aantal gasten wordt berekend door het opgehoogde aantal reviews te vermenigvuldigen met de gemiddelde capaciteit (3 of 2 personen).
- Het aantal objectovernachtingen wordt berekend door het opgehoogde aantal reviews te vermenigvuldigen met de gemiddelde verblijfsduur (3,4 nachten).
- Het aantal gastenovernachtingen wordt berekend door het aantal objectovernachtingen te vermenigvuldigen met de gemiddelde capaciteit (3 of 2 personen).

Toeristisch verblijf in jachthavens

Waterrecreatie Advies BV houdt statistieken van de Nederlandse jachthavens bij, waaronder capaciteit, bezettingsgraad en het aantal overnachtingen. In deze rapportage zijn maatwerkcijfers opgenomen van het aantal bootplaatsen, bezettingsgraad en het aantal overnachtingen door passanten. Databron: www.waterrecreatieadvies.nl.

Cruisepassagiers

Cruisestatistieken worden verzameld en gepubliceerd door Amsterdam Cruise Port (ACP). ACP verdeelt de cruise in twee segmenten: de zee- en riviercruise, waarbij wordt gekeken naar het aantal schepen en het aantal passagiers. Passagiers worden verdeeld in transit en turn-around, voor wie Amsterdam begin- of eindbestemming is.

Databron: <http://www.amsterdamcruise.nl>.

Dagbezoek aan Amsterdam

Het aantal binnenlandse en buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam wordt door O&S geschat op basis van 3 landelijke onderzoeken: Toeristisch Bezoek aan Steden (TBAS), Onderzoek Inkomend Dagbezoek (OID) en Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT).

Toeristisch Bezoek aan Steden (TBAS)

Het NBTC-NIPO Research onderzoekt het vrijetijdsgedrag van Nederlanders. Het landelijke onderzoek 'Toeristisch bezoek aan steden' geeft inzicht in de omvang van het toeristisch bezoek aan Amsterdam en andere Nederlandse steden. Circa 15.000 respondenten in heel Nederland worden jaarlijks benaderd met de vraag 'Welke van de onderstaande Nederlandse steden heeft u in de afgelopen drie maanden voor ontspanning en/of plezier bezocht gedurende een dagtocht, avondje uit of tijdens een vakantie?'. Voor het bepalen van het aantal Nederlandse dagbezoekers aan Amsterdam maakt O&S gebruik van de cijfers over de groep respondenten die Amsterdam hebben bezocht.

Databron: www.nbtc.nl

Onderzoek Inkomend Dagbezoek (OID)

Het OID wordt uitgevoerd door NBTC-NIPO Research en onderzoekt de vrijetijdsactiviteiten van de toeristen uit Duitsland en België die een ééndagsbezoek aan Nederland brengen. Het gaat

hier om een bezoek aan Nederland in de vrije tijd, zonder overnachting, bijvoorbeeld een stedenbezoek, bezoek aan een attractie of evenement. Voor het bepalen van het aantal buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam maakt O&S gebruik van de cijfers over de groep toeristen die tijdens hun ééndagsbezoek aan Nederland Amsterdam hebben bezocht.

Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT)

Het OIT wordt uitgevoerd door NBTC-NIPO Research en onderzoekt vrijetijdsactiviteiten van de meerdaagse buitenlandse bezoekers in Nederland. Dit onderzoek maakt inzichtelijk wie de buitenlandse bezoekers zijn en welke plaatsen ze in Nederland hebben bezocht. Voor de schatting van het aantal buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam maakt O&S gebruik van de cijfers over de groep buitenlandse verblijfsbezoekers die vanuit hun bestemming elders in Nederland Amsterdam als dagjesmensen hebben bezocht.

Databronnen capaciteit overnachtingsmogelijkheden in MRA

Capaciteit logiesaccommodaties MRA

O&S houdt het aanbod van logies- en verblijfsrecreatieve accommodaties in de MRA bij: hotels, hostels, campings, vakantieparken, jachthavens. Gegevens worden bijgehouden door verschillende bronnen te koppelen: het Handelsregister, bedrijvenregister LISA, de hotelenquête O&S, boekingsites, zoals booking.com en andere externe bronnen. De gegevens in de database van O&S worden per 1 juli bevroren.

CBS-definitie hotels en vergelijkbare logiesaccommodaties en hoteldatabase

O&S volgt de hoteldefinitie van het CBS en houdt de volgende accommodaties in de hoteldatabase bij:

- **Hotels:** accommodaties met minimaal 5 slaapplekken voor logiesverstrekking in overwegend een- en tweepersoonskamers tegen boeking per nacht, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten en aan passanten.
- **Pensions:** accommodaties met minimaal 5 slaapplekken voor logiesverstrekking in overwegend een- en tweepersoonskamers, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten maar niet aan passanten.
- **Appartementen met minimaal 5 slaapplekken en hoteldienstverlening,** waarbij gedurende het verblijf het appartement schoon wordt gehouden en de bedden worden opgemaakt.
- **Hostels en jeugdherbergen:** accommodaties met minimaal 5 slaapplekken in kamers en/of zalen die men mogelijk met 'vreemden' moet delen.
- **Bed&breakfast (definitie CBS):** particuliere woning met minimaal 5 slaapplekken waar men kan overnachten en ontbijten. Deze landelijke definitie houdt geen rekening met de regelgeving in de gemeente Amsterdam, waarbij verhuur van woningen aan meer dan 4 personen niet toegestaan is.

Regels met betrekking tot hotelbestemmingen en bed & breakfast kunnen verschillen per gemeente. Voor het exploiteren van een hotel in de gemeente Amsterdam dient een pand over de juiste bestemming in het vigerende bestemmingsplan te beschikken. Niet alle accommodaties in de hoteldatabase van O&S voldoen aan deze eisen. Aan de verhuur van

woningen in de gemeente Amsterdam zijn specifieke voorwaarden verbonden (zie definities en regels in hoofdstuk 4).

Hotelenquête O&S

Om de logiesstatistieken te actualiseren, houdt O&S een jaarlijkse enquête onder hoteliers. Het veldwerk vond plaats in het eerste kwartaal van 2024. Individuele enquêtegegevens worden door O&S vertrouwelijk behandeld conform privacy beleid van de gemeente Amsterdam en niet aan derden verstrekt. Van de Amsterdamse hotels en vergelijkbare accommodaties hebben er 219 de vragenlijst van O&S ingevuld, een respons van 40 procent. In de regio hebben 93 accommodaties de vragenlijst ingevuld (30 procent).

Respons enquête gastenaccommodaties naar sterklasse, veldwerk januari-maart 2023

	Amsterdam	Amsterdam	Amsterdam	Regio	Regio	Regio
	respondenten	hotels in steekproef januari 2023	respons (%)	respondenten	hotels in steekproef januari 2023	respons (%)
geen ster	40	136	29	29	125	23
1 ster	14	42	33	2	10	20
2 sterren	29	69	42	10	29	34
3 sterren	69	148	47	26	80	33
4 sterren	55	122	45	26	65	40
5 sterren	12	24	50	-	-	-
totaal	219	541	40	93	309	30

Bron: O&S

Woningenverhuur in Amsterdam en Nederland

Woningen kunnen aan toeristen worden verhuurd via vakantieverhuur of via de bed & breakfast (B&B) regeling. Gemeente Amsterdam houdt deze statistieken voor Amsterdam bij (zie definities en regels die gelden voor Amsterdam in hoofdstuk 4).

Het CBS verzamelt landelijke statistieken van B&B. In de landelijke statistieken van het CBS worden short stay appartementen gerekend tot appartementen zonder hoteldienstverlening die vallen onder dezelfde categorie als huisjesterreinen, vakantiebungalows en andere verblijfsrecreatieve logiesvormen. Shortstay hotels worden door het CBS gerekend tot hotelstatistieken.

Databronnen vestigingen en banen in toerismesector

Het aantal vestigingen en banen in de toerismesector wordt verkregen middels LISA-data. LISA staat voor Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en is een databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. Het databestand koppelt kerngegevens met een ruimtelijke component (adresgegevens) en een sociaaleconomische component (werkgelegenheid en economische activiteit). Sectoren kunnen worden onderscheiden op basis van SBI-codes. SBI-codes is de standaard bedrijvencode waarmee bedrijven worden ingedeeld op basis van hoofdactiviteit. De selectie SBI-codes die gebruikt worden om de toerismesector te definiëren is te vinden op <https://onderzoek.amsterdam.nl/dossier/toerisme>

Bijlage 3 Voorwaarden van toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam: vakantieverhuur, bed & breakfast en short stay

Woningen in Amsterdam kunnen op verschillende manieren aan toeristen worden verhuurd: via vakantieverhuur of via de bed & breakfast (B&B) regeling. Hieraan zijn specifieke voorwaarden verbonden (zie kaders) (Gemeente Amsterdam, 2024). De opkomst van online platforms vlak na de financiële crisis in 2008-2009, zoals Airbnb, Booking.com en VRBO/Expedia, heeft de toeristische verhuur van woonruimte vergemakkelijkt. De verhuur van woonruimte aan toeristen is sindsdien sterk toegenomen, tot de coronacrisis het aantal bezoekers aan de stad afremde. Voor bezoekers vormt het aanbod verhuurde woningen een aantrekkelijk alternatief voor het bestaande (hotel)aanbod, terwijl het voor bewoners een extra bron van inkomsten kan zijn. Daar staat tegenover dat een toename van vakantieverhuur kan leiden tot negatieve effecten op het woon- en leefmilieu in buurten en (brand)onveilige situaties. Om die reden probeert Amsterdam vakantieverhuur waar mogelijk te reguleren:

- Per 1 oktober 2017 is een **meldplicht** ingevoerd, waarbij ook het maximum aantal dagen dat een woning verhuurd mag worden is beperkt tot 60 dagen. Sinds 1 januari 2019 geldt een maximum van 30 dagen. Combinatie met een Bed & Breakfast is niet mogelijk.
- Per 1 juli 2020 is een **vergunningsplicht** ingesteld. Een vergunning is maximaal één jaar geldig, steeds tot 1 april in het volgende kalenderjaar. Iedere verhuur moet worden vermeld. Een vergunning kan snel worden aangevraagd en verkregen en er gelden geen quota. Een vergunning is pas nodig als men daadwerkelijk gaat verhuren. Op 31 december 2021 waren er 2.580 vergunningen voor vakantieverhuur afgegeven (Gemeente Amsterdam, 2022).
- Per 1 juli 2020 was een verbod op vakantieverhuur ingesteld voor de wijken Burgwallen Oude Zijde, Burgwallen Nieuwe Zijde en Grachtengordel-Zuid, waar de toeristische draagkracht onder druk staat (Gemeente Amsterdam, 2020). Door een uitspraak van de rechtbank is er momenteel echter geen juridische grond voor zo'n verbod, waardoor er ook voor deze wijken een vergunning kan worden aangevraagd.
- Vanaf 1 oktober 2021 is voor de vakantieverhuur van woningen een **registratienummer** verplicht. Verhuurders moeten dit registratienummer vermelden in al hun advertentie(s) en publicaties waaronder aanbiedingsplatforms als Airbnb en Booking.com, op eigen of andere websites en in advertenties en publicaties. Verhuurders kunnen niet langer anoniem woningen voor toeristisch gebruik aanbieden, maar moeten eerst de gemeente op de hoogte brengen van het adres van de desbetreffende woning. Vanaf 1 oktober wordt de registratieplicht vakantieverhuur door de gemeente Amsterdam gehandhaafd. Advertenties zonder registratienummer zijn sinds die datum door de grote verhuurplatforms (Airbnb, Booking, VRBO/Expedia) verwijderd (Gemeente Amsterdam, 2022).
- Voor Weesp gelden de regels per 1 januari 2023 en per juli 2023 wordt er gehandhaafd.

Voorwaarden Vakantieverhuur in gemeente Amsterdam

- De verhuurder is de hoofdbewoner van de woning, woont daar ook en staat ingeschreven in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) van de gemeente Amsterdam;
- De verhuurder is zelf niet thuis tijdens de verhuur;
- De woning mag aan maximaal 4 personen tegelijkertijd verhuurd worden;
- De woning heeft officieel de bestemming wonen;
- De woning mag geen sociale huurwoning zijn die eigendom is van een woningcorporatie;
- De verhuurder moet toeristenbelasting en inkomstenbelasting betalen;
- De woning moet brandveilig zijn;

Naast het verhuren van een volledige woning kunnen hoofdbewoners een deel van hun woonruimte gebruiken voor het uitbaten van een bed & breakfast (B&B). De B&B mag het hele jaar geopend zijn. Daarnaast golden er al vóór 2020 meerdere voorwaarden waaraan moest worden voldaan (zie kader), onder andere dat startende B&B zich eenmalig moet melden bij de gemeente. De meldingen voor B&B's worden sinds april 2016 centraal gearchiveerd. Daarvoor deden stadsdelen dit op uiteenlopende wijzen. Hierdoor ontbreekt een overzicht van het aantal gemelde B&B's van voor april 2016. In deze rapportage wordt uitgegaan van het aantal B&B's dat zich heeft gemeld bij de gemeente en niet van het aantal bedrijven geregistreerd door de Kamer van Koophandel. Dit heeft te maken met het feit dat de Kamer van Koophandel verschillende logiesbedrijven met dezelfde code registreert. B&B's en hotels krijgen dezelfde code 55102:Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentieoorden. Hierdoor is het aantal B&B's niet te bepalen.

Voor B&B is vanaf 2020 een vergunningstelsel ingevoerd (in plaats van de meldplicht), en geldt er een maximumaantal B&B's per wijk.

Voorwaarden Bed & Breakfast in gemeente Amsterdam

- De verhuurder is de hoofdbewoner van de woning en woont daar ook. De verhuurder staat dus ingeschreven in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) van de gemeente Amsterdam. De verhuurder is ook thuis tijdens de verhuurperiode;
- Maximaal 40 procent van de totale gebruiksoppervlakte van de woning (of 61m²) mag gebruikt worden voor de B&B;
- Er wordt aan maximaal 4 personen logies verleend en de B&B beschikt over maximaal 4 slaapplekken voor gasten;
- De hoofdbewoner exploiteert de B&B zelf. Het exploiteren van een B&B in een woning mag niet worden gecombineerd met 'vakantieverhuur' (de verhuur van de gehele woning voor maximaal 30 dagen per jaar). Indien de hoofdbewoner op vakantie is, mag dan ook niet de gehele woning aan toeristen worden verhuurd;
- Een B&B mag alleen worden gevoerd in een deel van een zelfstandige woning. Dit is niet het geval indien het toeristenverblijf beschikt over eigen voorzieningen (keuken, toilet, gasgelegenheid) en een eigen opgang;
- De woning heeft officieel de bestemming wonen;
- De verhuurder moet toeristenbelasting en inkomstenbelasting betalen;
- Een vergunning is verplicht. Een vergunning is geldig tot 1 juli 2028. Gasten hoeven niet apart te worden gemeld.

Short stay is een derde optie, die niet bedoeld is voor toeristen, maar voor (voornamelijk buitenlandse) werknemers. In de praktijk wordt de regeling echter ook vaak voor toeristische verhuur van minder dan zeven nachten gebruikt. Sinds een evaluatie van het shortstaybeleid in 2013 worden er geen nieuwe vergunningen in de bestaande bouw meer verleend. Reeds verleende vergunningen lopen in 2024 af.

Bijlage 4 Vragenlijst O&S

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

<<HOTNR>>

Jaarlijkse enquête Gastenaccommodaties 2024 Voor Hotels, Hostels, Pensions, B&B, Appartementen en Botels

De eerste 2 vragen gaan over de huidige situatie van uw accommodatie
(in 2024)

1. Is uw accommodatie op dit moment open voor gastenovernachtingen?

- 1 ja
 2 nee
 3 anders, namelijk _____

2. Wilt u onderstaande gegevens controleren en indien nodig aanpassen?

		Wijzigingen en aanvullingen
1. Naam bedrijf	«HOTELNAAM_2024»	
2. Adres	«STRAAT_2024» «HUISID_2024»	
3. Postcode en plaats	«PLAATS_2024»	
4. Algemeen telefoonnummer	«TELEFOON1_2024»	
5. Algemeen e-mailadres	«EMAIL_2024_1»	
6. Aantal sterren	«NHC_2024»	

3. Hoeveel kamers en hoeveel slaappleaatsen heeft de accommodatie (op basis van de huidige situatie)?

	aantal kamers * (of andere ruimten: appartementen, slaapruiinten) *	aantal slaappleaatsen** (2-persoonsbed =2 slaappleaatsen)
TOTALEN	[] [] [] [] []	[] [] [] [] []

* voor zover appartementen/woonboten eigendom zijn en per dag of week worden verhuurd

** zowel met 1 tweepersoonsbed als met 2 losse bedden en exclusief bijzetbedden

De volgende vragen gaan over de situatie van uw accommodatie in 2022.

4. Wat is de gemiddelde prijs voor een 2-persoonskamer, een appartement* en/of een bed** in een gedeelde kamer in 2022 in uw accommodatie (in euro's inclusief b.t.w.)?

Prijs 2-persoonskamer 2022 (hotels, B&B, pensions)	Prijs 1 appartement 2022 (verhuur appartementen, lodges)*	Prijs 1 bed in gedeelde kamer
€ [] [] [] [] []	€ [] [] [] [] []	€ [] [] [] [] []

* Indien van toepassing gemiddelde prijs voor 1 standaard appartement, lodge e.d.

** Indien van toepassing gemiddelde prijs voor 1 bed in gedeelde kamers in Hostels

5. Wat was in 2022 uw gemiddelde kamerbezetting**? gemiddeld percentage verhuurde kamers / appartementen

[] [] [] [] %

* Indien gedeelde kamers in hostels, bedbezetting:

[] [] [] [] %

De volgende vragen gaan over duurzaamheid

6. Doet uw bedrijf aan een of meerdere vormen van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen?

- 1 Nee, want _____
- 2 ja, duurzaam inkopen van de inrichting (stoffering, linnengoed, meubels)
- 3 ja, energiebesparing door isolatie
- 4 ja, energiebesparing door zuinige verlichting / verlichtingssensoren
- 5 ja, zonnepanelen
ja, het gebouw is of wordt binnenkort aardgasvrij (bijvoorbeeld door een warmte/koude opslag (WKO) of door stadsverwarming)
- 6 ja, waterbesparing
- 7 ja, aanpak voedselverspilling
- 8 ja, groen dak/ groene gevel
- 9 ja, stimuleren elektrisch vervoer (bijvoorbeeld taxi)
- 10 ja, werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking
- 11 anders, namelijk _____
- 12 weet niet, geen antwoord

7. De gemeente Amsterdam werkt samen met bedrijven aan een circulaire economie en geeft advies over efficiënter gebruik en hergebruik van grondstoffen, bijvoorbeeld tijdens renovatie. Bent u geïnteresseerd in een advies over hergebruik van verschillende materialen?

- 1 Ja*
- 2 nee
- 3 weet niet, geen antwoord

De volgende vragen gaan over betrokkenheid bij de buurt

Sommige hotels/hostels willen een specifieke bijdrage leveren aan hun omgeving / buurt. De voorbeelden hiervan zijn sponsoring van buurtprojecten en het beschikbaar stellen van de hotelfaciliteiten aan bewoners.

8. Richt uw bedrijf zich op een of andere manier ook op de bewoners, ondernemers, organisaties en/of projecten in de buurt?

- 1 ja
nee,
want _____ →
- 2 ga naar vraag 11
- 3 weet niet, geen antwoord → ga naar vraag 11

9. Op welke manier levert uw bedrijf een bijdrage aan zijn omgeving/buurt?

- 1 bewoners mogen gebruik maken van hotelfaciliteiten om te recreëren (o.a. restaurant, terras, zwembad) *
- 2 bewoners en ondernemers mogen gebruik maken van hotelfaciliteiten om te werken / vergaderen
- 3 bewoners zijn welkom op hotelfeesten en/of evenementen (o.a. hotelopening, tentoonstelling)
- 5 hotel ondersteunt financieel of materieel buurtinitiatieven en organisaties
- 6 hotel maakt donaties aan projecten in directe omgeving
andere bijdrage,
- 7 namelijk _____
- 8 weet niet / geen antwoord

De volgende vraag gaat over personeelstekort

10. In hoeverre ervaart u in uw bedrijf momenteel moeite met het vinden van geschikt personeel?

- 1 helemaal geen moeite
- 2 weinig moeite
- 3 niet veel, niet weinig moeite
- 4 veel moeite
- 5 zeer veel moeite
- 6 weet niet / geen antwoord

11. Zijn er aandachtspunten die u belangrijk vindt om aan de gemeente door te geven? Zo ja, welke?

nee

12. Heeft u nog (andere) opmerkingen?

geen opmerkingen

Dit waren alle vragen. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Literatuur

Amsterdam Cruise Port (2016), Sea cruise passenger en crew survey Amsterdam region – update 2016

Booking.com: The rise of bleisure: combining leisure with business travel, april 2024.

Bureau Stedelijke Planning, Universiteit Utrecht in opdracht van Provincie Noord-Holland (2021): Airbnb monitor Noord-Holland 2021, 1 oktober 2021.

CBS (2021): Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2021, oktober 2021.

Ecorys (2018): Toerisme in Amsterdam; Vandaag en morgen.

European Travel Commission: European Travel: Trends and Prospects (Q1/2024), April 2024

Gemeente Amsterdam (2020): Onderzoek naar de toeristische draagkracht van wijken; de invloed van toerisme op leefbaarheid.

Gemeente Amsterdam (2021): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari 2020 – 31 december 2020.

Gemeente Amsterdam (2022): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari – 31 december 2021, april 2022.

Gemeente Amsterdam (2024): <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/wonen/vakantieverhuur/>

Hospitalitynet: The return of the business traveler: forecasting the next 18 months of corporate travel, december 2023

Landelijke Data Alliantie (2022): <https://www.landelijkedataalliantie.nl/nl/home/download/de-rt-standaard-2030?disposition=inline>

NBTC: Verblijfstoerisme in Nederland. Prognose 2024

O&S (2023): Bezoekersprognose 2023-2025, april 2023.

Oxford Economics, Global Tourism Outlook in 2023, December 2022.

Sukel (2018): Airbnb in Noord-Holland. Onderzoek uitgevoerd door BeFormation in opdracht van provincie Noord-Holland, december 2018.



Gemeente Amsterdam



Onderzoek, Informatie en Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

data.amsterdam.nl